

Yıl : 3 Sayı : 15

GERGEF

Mayıs - Haziran
2023

EDEBİYAT DERGİSİ

Fotoğraf: Recep ŞEN

Yasin MORTAŞ - Ahmet ŞEN - Hayrettin DURMUŞ - Mehmet PEKTAŞ - Ahmet KAFKAS
Mehmet OSMANOĞLU - Yunus LAÇIN - Nilüfer AKINGÜL - Çağlar SARITAŞ - Recep ŞEN
Halit YILDIRIM - Rıdvan YILDIZ - Emre KOÇ - Selim ERDOĞAN - Mahmut TOPBAŞLI
Ramiz AYDIN - Sude YENİN - Turan ÇAKMAK (Ziyâ Nûrdan) - Ediz Servan ERDİNÇ
Cafer Tayyar TAŞYÜREK - Cihat BARIŞ - Meryem KÜÇÜK - Mustafa IŞIK - İlayda YILDIRIM
Melek ENGİN AKTEMUR - Ali AĞIR - Fatma ARIKAN - Mehmet MEMDOĞLU - Tayyib ATMACA
Şener ÖKTEM - Akif DUT - Fatma SÜMER - Muhammet Berk GÜLDÜR - Recep HALİLOĞLU
Ali PARLAK

BU SAYIMIZDA

- Bu Dünya Bir Bâzârdur Suretler Olmuş Dükkân - Genel Yayın Yönetmeni / 3
Yarasa Aynası - Yasin MORTAŞ / 4
Muhtasar Özlük Beyanamesi - Ahmet ŞEN / 5
Taşın Yüreği Sızlar Dağlar Yüz Yüze Gelir - Hayrettin DURMUŞ / 6
Bir Resmin Öyküsü (Öykü) - Mehmet PEKTAŞ / 7
Bir Bilmecenin Çeldiricisi -İntihar - Ahmet KAFKAS / 9
Gözyaşı Yankısı - Mehmet OSMANOĞLU / 10
Yirmi Üç Otuz İki Treni - Yunus LAÇİN / 11
Piri Fani Nasihatleri - Nilüfer AKINGÜL / 12
Handan Acar Yıldız'la 'Rölyefteki Aslan' Kitabı Üzerine Söyleşi - Çağlar SARITAŞ / 14
Borç Defterim - Recep ŞEN / 17
Ağlayan Mabetler - Halit YILDIRIM / 18
Bir Şey Söyle - Rıdvan YILDIZ / 19
Yol Var Yolcu Var Menzil Var Daha Ne Olsun - Emre KOÇ / 20
Şehrazat - Selim ERDOĞAN / 22
Her Şeyin Vakti - Mahmut TOPBAŞLI / 23
Selam Söyleyin - Ramiz AYDIN / 24
Dilhûn - Sude YENİN / 25
Bendeki Şehir - Turan ÇAKMAK (Ziyâ Nûrdan) / 27
Ben Hâlâ Seni Çok Seviyorum - Ediz Servan ERDİNÇ / 28
Hey Gidi go'lar - Cafer Tayyar TAŞYÜREK / 29
Ortasından Nehir Geçen Şehirsin - Cihat BARIŞ / 31
Buğu - Meryem KÜÇÜK / 32
Göğün Yüzü - Mustafa IŞIK / 33
Gelgitler - İlayda YILDIRIM / 34
Sahile Vuran Denizyıldızları (Öykü) - Melek ENGİN AKTEMUR / 35
Ahh Çocukluğum - Ali AĞIR / 38
Var - Fatma ARIKAN / 39
Kültür Ve Kimlik - Mehmet MEMDOĞLU / 40
Geçmiş Günler Matinesi-4 - Tayyib ATMACA / 41
Okumalar/ım - Şener ÖKTEM / 43
Geceyi Sayıklayan Yelkovan - Akif DUT / 45
Seyri Âlem Köşesi - Fatma SÜMER / 46
Medeniyetimizin İnceliklerinden - Muhammet Berk GÜLDÜR / 48
Divan Köşesi - Recep HALİLOĞLU / 49
Şehirler De Ölürmüş - Ali PARLAK / 52

Yıl: 3 Sayı: 15
Mayıs - Haziran 2023

19 Mayıs Gazetesi ve Matbaası Adına
Derginin Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Adil ATICI

Genel Yayın Yönetmeni
Recep ŞEN

Editör
Ahmet KAFKAS

Yayın Kurulu
Recep ŞEN
Ahmet KAFKAS
Mehmet OSMANOĞLU
Emre KOÇ
Erhan ÇAMURCU

Son Okuma
Mehmet OSMANOĞLU

Tasarım
Esma Nur ÇALIŞKAN

Yönetim ve Haberleşme
19 Mayıs Gazetesi ve Matbaası
Cumhuriyet Mah. Ekrem Ünyay Cad.
No:10 - 19 Mayıs / SAMSUN
0362 511 32 23 - 0545 511 32 23

Gergef Web:
www.gergefedebiyatdergisi.com

E-posta Adresi:
gergefedebiyatdergisi@gmail.com

Sosyal Medya
Instagram: @gergefedebiyatdergisi
Twitter: @gergefedebiyat
Facebook: @gergefedebiyatdergisi

Yayın Türü
Sürelili Yayın
İki Aylık e-dergi

Dergimiz İki Ayda Bir Kendi İnternet Sayfasında ve 19mayisgazetesi.com İnternet Sayfasında E-Dergi Olarak Yayınlanmaktadır, Ücretsizdir. Eserlerin Hukuki Sorumluluğu Yazarlarına Aittir. Gergef Edebiyat Dergisinde Yapılan Alıntılarda Kaynak Gösterilmesi Zorunludur.

BU DÜNYA BİR BÂZÂRDUR SURETLER OLMUŞ DÜKKÂN

Değerli dostlar, günler su gibi akıp geçerken bizden geriye, bıraktığımız hoş sesler, hoş renkler kalıyor. Bunun farkındayız. Bu duygu ve düşüncelerle gönül kapınızı çalmak için yine her zamanki gibi yola koyulduk. 15. sayımızla işte karşınızdayız. Birbirinden güzel şiirler, öyküler, denemeler okunmak üzere sizleri bekliyor. Her sayı düzenli olarak devam eden Seyr-i Âlem köşesi, Okumalar/ım, Divan Köşesi, Geçmiş Günler Matinesi, Medeniyetimizin incelikleri, Söyleşi bölümlerini takip eden dostlarımızı da unutmadık. Güzel ve anlamlı eserleriyle Gergef Edebiyat Dergisi'ne can veren kıymetli kalem erbabına teşekkür ediyoruz.

Bir yolcu misali işte geldik gidiyoruz. Bu söğüt gölgesinde kısacık moladan sonra esas menzilimize varmak için tekrar yola revan olacağız. Hiçbirimiz kalıcı değiliz burada. Bu dünyada kalbinde sevgi taşımayan insan tasavvur etmek mümkün değil. Sevgisiz insanın kaskatı kayadan ne farkı var ki? Allah, insanın bedenine gönül denen bir cevher koymuş. Onun gıdası da sevgidir. Sevgidir gönül yaralarımızı onaran. Sevgidir bizi hayata bağlayan, bizi birbirimize yakınlaştıran. Onun için sevelim, sevilelim, sevmeyi öğrenelim. "Çalab'un dünyâsında yüz bin dürlü sevgü var / Kabûl it kendözüne gör kangısı lâynkdur" böyle buyurmuş yüce gönüllü Yunus Emre'miz. Dünya denen bu hanede elbette farklı sevgi türleri vardır. Her insan kendi benliğine uygun sevgiyi seçer ve ömür sermayesini o sevgi uğrunda tüketir. Dünya sevgisi, ev sevgisi, araba sevgisi, altın sevgisi, para sevgisi, makam sevgisi ve daha birçok sevgiden söz edebiliriz. Bunların üstünde öyle ulvi bir sevgi vardır ki o da insanı insan yapan Allah (c.c) sevgisidir.

Dünya hayatının yaldızına kanmadan muhabbetin çeşmesinden yudumlayarak yol almak gerek. Aşk ile yol alan yorulmazmız; aşk ile yol yürümek gerek. Yaratanı Yaradan'dan ötürü sevmek gerek. Gönüllere girmek, gönül kazanmak gerek. Yetimin, yoksulun, mazlumun, garibin gönlünü hoş etmek gerek. Hoş sözler söylemek, birbirimizden tebessümü esirgememek gerek.

Kelam tacirlerinin sözleri epeydir yormakta ruhumuzu. Karganın nağmesi artık gitmiyor hoşâ. Bülbüllerin sesine âşınayız biz. Sahici, samimi, kucaklayan, yargılamayan sözler istiyor huzura susamış gönüller. Türkçe kokan şiirlere, Anadolu gibi öykülere hasretiz. Suni gülücükler, süslü sözler, yukarıdan bakışlar, yeniliğe ve gelişmeye kapalı sabit fikirler bir anlam ifade etmiyor hassas yürekler için. Bezdik tebessümün gücünü fark edemeyenlerden. Usandırdı bizi bezgin nasihatçilerin sevgi dilinden uzak kuru öğütleri. Sözümüzün, özümüzün, davranışlarımızın yeni şeyler söylemesi lazım. Sıradanlaşmadan yeniliklere, değişime, gelişmeye açık bir yürekle yeniden bakmak lazım hayata. Muhabbetle kalınız efendim.

Recep ŞEN
Genel Yayın Yönetmeni

YARASA AYNASI

Yasin MORTAŞ

bu yarasa aynası
aynısı mı anne yüzümdeki gecenin
tenimdeki sim ihbar edilmiş sessizlik gibi
çarpıyor şimdi metropollerin süslü duvarlarına
sokakları çınlıyor sessizlik kuşlarının
kıvrılıyor defterimde şiirlerin ışığı
seslerin karartısını içime tutan kim

o
yakılan ışığın tercümesi gecede saklı
hangi yanımı hissetsem o yanım uçurum

bahçemde
bahar kundaklayan bahçıvan
damarını makasladıkça günün
kanım akşama akıyor

her yanım
gece ağaçlığı
ve gölgesi yok

güneşe
gece tutan
bir ayna var içimde

MUHTASAR ÖZLÜK BEYANNAMESİ

Ahmet ŞEN

Nasıl da aldırılmaz görünürdük şimdi o taşralı bezginliğe yaklaşıyoruz
Denkleşince cebimdeki kelimeler anlarım yüzünde yatıya kaldığımı
Ne garip yağmuru çağırınca balçığın endişelenmesi
Niye böyle yörüneyi sersemletiyor hep sudaki karıncalanma
Şehre safra kokularıyla giren otobüsler selinden iniyorum
Kentin aldatan nehri boyunca geceyi kargılayan bu şey
Aslında kanamasını durduramadığım bir otogar sabahı ile ilgili
Kapısından eğilip geçerken o Asyalı hüznü uyandırıyorum
Bir saçağın altına rehin verdim rüyamı sana anlatacaktım
Çocukların ermiş gözleri için yerinden oynatılan bir son
Geldiysek ekmeği üç kez öp ve beni alnından şehre doğru tekrarla

Bu pazartesi zulamdaki dikişleri aldırırsam diyorum
Sonra yokuşu çıkamayan bir nara oluyorum hava kararınca
Hani kim o demeden açmazdım kimselere içimi
Arklarına yürüyorum işte bütün saatlerimle bazen öyle olur
İçimdeki darlığı çıkarıp kapının arkasına asıyorum
Ölünün üstüne konulmuş bıçak Nokta Aşk Nokta *No Signal*
Onu ağaran şakağından öpüyorum yaşamakla kesiliyor her yerim
Artık ben de bir eylül acımasını tasarlayabilirim

Oysa kışı ısıtan تنها bir enlem yontabilirdik dünyanın karnına
Dinsem kıyılarına değişiyorum az daha cinayet süsü verilmiş intiharlardan
Öcünü doğrult ve ağzını ağzıma doğru kımıldat
Alınlığın kutsal tınlayışı
Vitrinler artık cebimizde buna hazırla sen de bileklerini
Ne çok konuştular bilmeden kafamın içi sesler kovarı

Akşam olunca kentin teninde batıp çıkan yer sofrasında içilen yemin
Seni düşününce bir mabedin ışıkları yanıyor içimde
Ey kuyudaki yalvacı voltasına tutunduran iyi kalpli düzen beni bırakma
Bir söğüt dalına müjdele atlarımı inanıyorum sana
İnanıyorum yağmurun şavkımına ve su geçiren ayakkablarıma
İnanıyorum sırtında çarmıhıyla doğan çocuğun geceye kavuşumuna

TAŞIN YÜREĞİ SIZLAR DAĞLAR YÜZ YÜZE GELİR

Hayrettin DURMUŞ

Gönüller arasında açıldıkça uçurum
Taşın yüreği sızlar, dağlar yüz yüze gelir

Soylu sevda yangını sarsın diye yüreği
Gül kokulu, ay yüzlü canan ikaza gelir

Sabrı kalkan eyleyip kuşanırsan sevgiyi
Haralar saray olur, vahşi at dize gelir

Gümüş yüklü kervanlar uğramaz semtimize
Tepeden tırnağa aşk şükür ki bize gelir

Doğrasan dilim dilim gam değil ki sevgilim
Lâkin kem göz değerse sevdamız göze gelir

Yalancı vahalarda su arayan biçare
Senin kokunu alsa koşarak köze gelir

Kandilinde fitilim ateş ne yapsın bana?
Ayazlar yana döne bahara yaza gelir

Mahmuzlayıp atını geçersen derbentleri
Sevdayla tırmanınca yokuşlar düze gelir

İz sürdükçe süvari söz ırmağına varır
Akan su yatağına insansa öze gelir

BİR RESMİN ÖYKÜSÜ (Öykü)

Mehmet PEKTAŞ

İlkokulda resim derslerini çok severdim. Babamın aldığı kalitesiz, ucuz boylarla yaptığım resimleri herkes beğenir, öğretmen sınıf panosuna asardı. Hatta öğretmenimizin beni resim dersi başkanı seçtiğini hatırlıyorum. Resim dersi başkanı olarak görevim, arkadaşlarımla resim malzemelerini getirip getirmediklerini kontrol etmek ve onlara artı eksik vermektir. Ortaokulda iki resim sergiye çıktı. Serginin ne için düzenlendiğini, resimlerin ne ile ilgili olduğunu hiç hatırlamıyorum. Lisede resim derslerinde hep test çözdük. Beden ve müzik derslerinde de... Daha sonra üniversite ve arkasından yorucu bir iş hayatı, geçim derdi, hayat mücadelesi...

Şimdi yeniden resim yapmaya hazırlanıyordum. Tuvale bir kâğıt taktım. İçimden ne gelirse çizip kafama göre boyayacaktım. Önce ne çizeceğimi tasarladım. Şöyle orman içinde küçük bir göl, gölün yanında küçük, şirin bir ev... Kıyıda ufak bir tekne... Bolca çimen, renk renk çiçekler... Bakalım yıllar resim yeteneğimi benden alıp gitmiş mi?

Kara kalemi elime alıp önce evi çizmeye başladım. Kâğıdın ortasına tek katlı küçük bir ev çizdim. Evin iki küçük penceresi, ufak bir kapısı oldu. Sonra kâğıdın bir başından diğer başına girintili çıkıntılı bir çizgi çektim, çizgiyi evin alt tarafından geçirdim. Çizgiden aşağısı göldü. Kıyıya sandalı da çizdim. Sonra evin arka tarafına iki küçük tepe, tepelerin arasına güneşi çizdim. Tepeler, çok uzakta olmalıydı. Bunu perspektifle sağlayacaktım. Şimdi sıra ormana gelmişti. Önce yakındaki ağaçları büyük büyük çizdim. Gerilere gittikçe ağaçlar küçüldü. Evin etrafına biraz da çiçek çizmek istiyordum. Geri kalan yerler hep çimenlikti. Çizimimi bitirdim.

Birkaç adım geriye gidip resime şöyle bir baktım. Yok, olmamıştı. Ev çok küçüktü. Bir misafir gelse... Misafir gelmeseyse de çok küçük görünüyordu. Mutfak olarak kullanılabilecek alan bile yoktu. Evi, evle beraber önündeki çiçekleri ve etraftaki üç beş ağacı sildim. Daha büyük yeni bir ev çizdim. Şöyle bir baktım, evet şimdi gayet iyiydi. Artık

evin çatısını çizebilirdim. Ama bu kadar geniş bir evin tek katlı kalması da içime sinmedi. Şöyle bir kat daha çizsem iyi olacaktı. Bir kat daha çizdim. Sonra bir kat daha, bir kat daha... Apartmanım tam on beş katlı oldu. Geriden bakınca gerçekten çok güzel göründü gözüme. Evin bir katında oturup diğer katlarını kiraya verir, gül gibi geçinirdim.

Tam boyamaya geçecektim ki kocaman apartmanımın kâğıdın ortasında tek başına kalmasına gönlüm razı olmadı. Biraz ağaç silip yan tarafına bir bina daha çizdim. Şimdi iki binam olmuştu. Sonra bir tane daha, bir tane daha... Yan yana yedi tane bina oldu. Bu binaların aralarına yollar çizdim. Ama ön tarafa da bir yol gerekiyordu. Göl olarak çizdiğim çizgiyi biraz aşağıya indirip küçük bir yol çizdim. Boyamaya geçmeden önce birkaç yeri daha düzeltmem gerekiyordu. Bir defa yol küçüktü. Bu kadar büyük binaların önüne daha geniş bir yol, bir cadde çizmek gerekiyordu. Gölü tamamen silip yerine büyük bir cadde yaptım. Evlerin içine birer jakuzi koyarsam göle gerek kalmazdı. Böylelikle buradaki evlerimi daha yüksek paraya kiraya verebilirdim. Hatta evlerin önünden metro geçse çok daha güzel olurdu. Caddenin kenarına bir metro istasyonu kondurdum. Cadde ne kadar işlek olursa evlerim o kadar değerli olurdu. Caddeye pek çok araba çizdim. Cadde vızır vızır işliyordu şimdi. Yayıları da düşündüm, bir trafik ışığı koydum. Fakat büyük bir hata yapıp bu kadar işlek caddeye hiç mağaza çizmemiştim. En iyisi bu apartmanların alt katlarını mağazaya çevirmekti. Apartmanların giriş katlarını işyerine çevirdim. Son kalan çiçekleri ve çimenlikleri kaldırıma dönüştürdüm. Ağaçların ve çiçeklerin yerine tüm balkonlara saksılar çizdim, saksıların içerisine de çiçekler. Arkada kalan ağaçları da silip arsa yaptım. İleride buralar çok değerlenirdi. Büyük paralara satabilirdim. Böyle çok daha güzel olmuştu.

Şimdi sıra mağazaları doldurmaktaydı. Mağazalardan birisini kafe, birisini restoran, birisini süpermarket, birisini lüks bir giyim mağazası, birisini teknoloji market yaptım. Başka ne

çizsem diye düşünürken daireleri kiralamak yerine satmak geldi aklıma. Bir satış ofisine ihtiyacım olacaktı. Mağazalardan birini ofis yaptım. Kazandığım parayı koymak için bir de banka lazımdı. Mağazalardan birisini bankaya çevirdim. Resmim çok güzel olmuştu. Şimdi sıra boyamaktaydı. Resme son bir defa geriden bakınca apartman yerine AVM yapmadığıma pişman oldum. Ortadaki üç apartmanı siliş AVM yapabiliirdim. Bu kadar işlek bir yere AVM şarttı, ben yapmasam gelir bir başkası yapardı. Üç apartmanı sildim, gözüme sildiğim alan küçük geldi. İki apartman daha sildim. Açılan alana kocaman bir AVM diktim. Etraftaki bütün boşluklara da apartman yaptım. Caddeye birkaç şerit daha ekledim. İşte şimdi olmuştu. Buradan artık büyük paralar kazanabiliirdim. Fakat ortada bir sorun vardı. AVM'ye yer açarken bankayı silmiştim. Bir banka şubesi çizmek yerine neden kendi bankamı yapmıyordum ki? Kendi bankamı çizersem çok daha fazla kazanmam mümkündür. Fakat kâğıtta böyle büyük bir banka çizecek yer yoktu. Banka çizmek için AVM'yi silmek de istemiyordum. En iyisi başka bir kâğıda kocaman bir banka çizmekti.

Boyama işini sonraya bırakıp hemen tuvale başka bir kâğıt taktım. Yeni kâğıda büyük bir plaza çizdim. Burası bankanın genel merkeziydi. Kâğıtta boş kalan yerlere başka plazalar da çizdim. Buralar hep benimdi. Hepsini büyük şirketlere kiraya verip bu kâğıdı ülkenin finans merkezi haline getirebilirdim.

Şimdi ülkenin her tarafına şubeler açmak lazımdı. Tüm illere, ilçelere, hatta kasabalara... Şubeleri açtıktan sonra milyonlarca müşteri bulmam gerekiyordu. Bunu nasıl yapacağımı bir süre düşündüm. En sonunda başka bir kâğıda bir Türkiye haritası çizdim, sonra da bu haritayı avuçlarında tutan iki el çizdim. Avuçlarımın arasında Türkiye haritasını tutuyordum. Bu son çizdiğimi çok beğendim fakat bununla da yetinmedim, daha fazlasını istiyordum. Yurt dışına açılmam lazımdı hatta tüm dünyaya... Gece boyu pek çok resim yaptım. Sabaha karşı son yaptığım resimde avuçlarında dünyayı tutan iki el vardı. Benim ellerim. Şimdi uyuyabiliirdim.

BİR BİLMECENİN ÇELDIRİCİSİ “İNTİHAR”

Ahmet KAFKAS

Kırılmadın, kılmadın, kırışmadın
Alacası dönerken gökyüzünde günün
Karmadın, karışmadın, vuruşmadın
Vurulmadın sessiz bir kaldırım üstünde
Savurmadın küllerini, serilmedin, sarılmadın
Bakıp öylece akşam güneşine
Sustuysam, kelimelerim tamamlanmadıysa
İntihar bu dediğim

Körelmediysen, daraladıysan, eğilip bükülmediysen
Sıcacık kahverengi bir bakışta
İntihar bu dediğim
Düpedüz intihar

Tepeden iner gibi
Uçurumdan düşer gibi
Boşluğa karışır gibi
Karanlıkta kaybolur gibi
İntihar bu dediğim
Alabildiğine intihar

Kuşları kaçmış bir tarla başında yıkılıp
Kimsesiz karaltı bir gölge gibi
Dökülüp sağanak penceresinden
Mızraklı ve kanlı bir acı gibi
Sarılır gibi
Cevapsız sorular sorulur gibi
Saçmalar gibi
Süzülür gibi yükseklerden tenhalara
İntihar bu dediğim

Kapalı kapılar ardında saklanan
Kapalı yaralar içinde çırpınan
En az kağıt kesigi gibi sancı
En az bıçak kesigi gibi kanlı
Sokak arası anarşi gibi
Satır arası anlamsız seslenip
Hep ardını döner gibi
Bakıp sessizliğe bürünür gibi
Durup gözünü saklar gibi
İntihar bu dediğim
Alabildiğine intihar

Tut elimden Rabb'im
Beni bu cendereden kurtar

GÖZYAŞI YANKISI

Mehmet OSMANOĞLU

ismini kim koydu şebnem edalı
ellerin tedirgin ellerin narin
rengini kuşanır solgun çiçekler
boğazlarda düğüm düğüm kederin
kanayan bir gülün kırılmış dalı
ismini kim koydu şebnem edalı

kıvrılır içine aşkın ateşi
yüzüne dokunur bir ince telaş
yüzüne, bir çizgi konar utangaç
gezersin titreyen kirpik ucunda
bulutlanmış göğün ıslak güneşi
kıvrılır içine aşkın ateşi

gecenin siyahı saklar buseni
ve o dudakların içli şarkılar
ah nasıl çekilir damarlardan kan
aktıkça gözlerden mahmur uykular
kim tanır, kim görür, kim duyar seni
gecenin siyahı saklar buseni

ne sırlar duyarsın ne yangınlarla
kavrulup inleyen kor yüreklerden
hicranlar gömülür serinliğine
hüzün yağmurları düşer göklerden
duvarlara sinen nice efkarla
ne sırlar duyarsın ne yangınlarla

yalnızsın alevden sığınağında
dört bir tarafından akar gölgeler
destursuz açarsın her bir kapıyı
katren kurşun gibi gökleri deler
şaşalı ve uçsuz kalp otağında
yalnızsın alevden sığınağında

vakitli vakitsiz bir bahaneyle
kızıl geçitlerden çıkıp gidersin
sessizce süzülen nehirler gibi
meçhul bir ummana akıp gidersin
var git sen yoluna salın da şöyle
vakitli vakitsiz... bir bahaneyle

YIRMI ÜÇ OTUZ İKİ TRENİ

Yunus LAÇİN

Tesadüf mü sandın, ne saydın bilmem de seni,
Her gün aynı saatte yolculuk, tevacukun dili,
Bu istasyonda, kendimi bildim bileli mütemadi,
Yirmi üç otuz ikide kalkar yükümün kara treni.
Leyle yolculuk demi, demlenir deli münzevi,
Demir yalnızlığıdır gözümün nemli elemi,
Yüklerim vagonlarıma bir bir sitemlerimi,
Çöl soğugudur esen, yüzümün kireçli melali.

İşte kalkışa hazır, yirmi üç otuz iki treni,
Su dökeni yok, sallanan bir mendili,
Şeb-i yeldanın zifiridir fecirle menzili,
Sır nedir, var mıdır yirmi üç otuz ikinin dili.
Söner ding dongu ile gözümün kandili,
Bir el çeker benden beni, fikrimden fitili,
İşte kalkıyor içimden gönlümün efendisi,
Söyleyin, kuran kim, yirmi üç otuz ikiye saati.

Yaş otuz iki, yirmi üç senedir bu meczup, seferi,
Geceler yârim olur, bense mecnun müdavimi,
Kör bir sükût, sağır eder tik tak ile trenimin sesini,
Ağzı açık bekler, dumanlı dağımın çıkmaz tüneli.
Buhurdar o kalkışta elemle, gözümün kara kömürü,
Güller solar gamzemde, geceler ömür törpüsü,
Yirmi üç otuz ikidir saatimim meydan köprüsü,
Çekişir beynimde akreple yelkovanın döngüsü.
İşte yüklemdim bir varak, mürekkep ile kalemi,
Yoğunlaşıyor didemde şiirimin kar taneleri,
Şimdi gitme demi, çayım da aldı demini,
Vakit tamam, kalkıyor yirmi üç otuz iki treni.

PIR-İ FANİ NASİHATLARI

Nilüfer AKINGÜL

Bir talaş sobasının sıcaklığında karanlığı izliyorum. Çocukluğumu kucaklıyor hatıralarım ve duygularımın deryasında tek başına kaldığımı söylüyor bana yalnızlığım. Bir gün tombik tombik olan o ellerimin şimdi böyle kocaman ve yıpranmış olmasını hazmedemiyorum belki, belki büyümek isterken bir zaman gelip küçülmek isteyeceğimizi hesaba katamadık böylesi?

Camdan göz kırpan yıldızların minyatürü bir nevi talaş sobasının altından izlediğim. Üşümek istiyor insan biraz daha ısınmak için. Ağlamak istiyor ruh ve kaybettiklerimizin bize kazandırdıkları geliyor aklıma.

Mesela bir gün:

Aklıma kötü olmak geldi. “Herkes iyiliği hak etmiyor!” dedim içimden. ‘Pir-i Fani’ diye bilinen bir derviş dede vardı. Ne zaman dara düşsem ikilemde kalsam onun yanına gider, dizinin dibine oturur ve çocukluğumun vermiş olduğu tatlılıkla içimi dökerdim. Bana hiçbir zaman kızmadığı gibi bu halimden hoşnut olur ve cebinden çıkardığı çeşit çeşit şekerleri verir ve yine gel olur mu derdi? Ben de tamam derdim, her daim aklıma geldikçe yanına giderdim. Huzurun huzur bulduğu bir atmosfer vardı onun yanında, ayrılmak istemezdim.

Günlerden yine bir gün yanına gitmiştim ve ben kötü olmak istiyorum çünkü iyiler hep üzülüyor ve ağlıyor diye içimi dökmüştüm.

Sustu, uzaklara daldı kara gözleri. Sanki karanlıkta nur huzmeleri görürcesine gözlerinden ışık çıkıyordu. Sonra bana döndü Pir-i Fâni ve konuşmaya başladı, yıllanan ses tellerindeki namelerle.

“Evlâdım!” dedi. “Bir insana kötü olmak için, ille de kötülük yapmana gerek yok. Kötü olmak insana, hele de Müslüman’a hiç yakışmaz. Muhakkak surette uzaklaşmak şart olmuş ise o kişiye üç gün iyilik et, dördüncü günü etme. Göreceksin

ki onun nazarında senden kötüsü yok. Zira iyi insan ihsanın kölesi olurken, kötü insan ihsanı köleleştirir.”

O zamanlar pek anlayamamıştım bu sözleri ama sonrasında hayatımı çerçeveleyen bir tablo yapıştı astım zihnimin duvarlarına.

Bir gün de ılık ılık esen bir akşam esintisi çiçekleri okşuyordu rahmetle. Ağır çekim yağmur süzülüyordu gökyüzünden. Bahçenin içerisinden mütevacı adımlarla, beni arayıp bulmuşçasına yaklaşmıştı Pir-i Fâni.

Onu görünce her düğüm kendiliğinden çözülüyor, sanki aklımdaki sorular daha sorulmadan gönül haneme onun lisanından cevap olarak kuruluordu.

“Evladım!” dedi. “Sakın bu kötü deyip sırtını ona dönme, bir arı edasıyla sen bal yapmaya bak. Şerri hayra tebdil edemezsen hayırsızsındır. Hayır zaten hayırdır, onu şerre döndürmek ne kadar zor ise şerri hayra döndürmek de o kadar maharet ister. Aslolan batmamaktan ziyade batana el uzatmak, yanmamaktan ziyade yananı söndürmektir. Ne cennete ne de cehenneme tek girilir. Nasıl ki tek doğulmaz annen doğurur, nasıl ki tek ölünmez Azrail (a.s) öldürür, işte öyle ahirette de tek kalınmaz. Zehri zehir diye ikram etmektir, yanlışla yanlış deyip de dokunmamak.”

Ve devam etti: “İyi bak!” dedi. “Uçan kuşa, yağın yağmura, açan çiçeğe iyi bak! Ne gördüğün, nasıl gördüğünün her zaman önündedir. Sen sanır mısın ki, herkes aynı şeye bakarken aynı şeyi görür? Kimi Kâbe’de dahi gözüne kara doldururken, kiminin gözü o Nur’un özünü bürür. Kimi bir canda ölümsüz dirilirken, kimi başka canda habersizce ha bre ölür. Yağın kar, yağmazsa kar olmaz; açan çiçek açmazsa ottur, çiçek değildir. Her açık göz, gördüğünü gönlündeki huzmeden süzmez ise görünen görünmeyenin bil ki hep perdesidir.”

Sustuğu zaman da konuşuyordu sanki ama ben anlayamadığım için bana sesli söylerdi. Bir gün elini omzuma koydu Pir-i Fâni. Hem sessiz hem sesli bir bakış debisinde esen rüzgâr gibi ılık ılık konuştu.

“Evlâdım, hiçbir Şeye isyan etme, olması gerekenden gayrısı olmaz. Hele de kendi gücüne asla güvenme, zira o g ile baş başa bırakılırsın. Zaman kısa azık az, burnun sürtünmeden akıllanmaya bak. Elin üzerinde bir el, kalemin üzerinde bir kalem görmedikçe teslim olamazsın. Teslim olmadıkça da hep Sırat’ta kalırsın. Yananı ateşten, mutluluğu hevesten bilme. Perdelerin ardındaki perdeleri bilmezsen baktığın herzeyi perdeli görürsün. Ne zaman ki perdeleri teslim olup açarsın işte o vakit müstakimde yürürsün.”

Yavaş yavaş soğuyan talaş sobasıyla Şimdiki zamana szlyorum. “Allah rahmet eylesin.” diye mırıldanırken dudaklarım, kaybettiklerimizin kazandırdıklarına Őkrediyorum. Bir gönüle dokunmak, bir yüreğe girebilmek, o yeri imar ve mamur etmek ne güzel. Ve ne güzel, güzel insanların hayatımızda güzel izler bırakması. Vesselam...

HANDAN ACAR YILDIZ'LA 'RÖLYEFTEKİ ASLAN' KİTABI ÜZERİNE Çağlar SARITAŞ

Merhaba Handan Acar Yıldız. Sizi daha çok öykücü kimliğinizle tanıyoruz. Kaybolmuş 'Kaderler Müzesi' romanınızdan sonra ikinci romanınız 'Rölyefteki Aslan' okur ile buluştu. Handan Acar Yıldız öykü evrenine ve yazın hayatına baktığı zaman kendini nerede görüyor?

İnandığı ama dinlenmeye ihtiyacı olan bir yerde görüyor. Kısa sürede çok iş yaptığına inanıyor (2011-2022 arası 7 kitap). Bunların özenli, incelikli, çağının ruhunu yakalamış işler olduğuna da inanıyor. Kendi zaviyesinden bakınca, düşünmeyi, okumayı sürdürürken yazmaya mola vermesi gerektiğini düşünüyor. En azından Rölyefteki Aslan'ın, okurun ona yüzünü çevirmesi açısından bu molayı hak ettiğine inanıyor.

Rölyefteki Aslan romanın çıkış hikâyesi nedir? Tarihte bilinen ilk kadın şair ve aynı zamanda rahibe olan Prensess Enheduanna'yı roman karakteri olarak yazmaya nasıl karar verdiniz? Bu fikir nasıl ortaya çıktı?

Rölyefteki Aslan, Enheduanna sayesinde doğdu. Enheduanna bir dişiydi, dişiliğe özdeş doğurganlığıyla Rölyefteki Aslan'ı doğurdu. Sonra onu birlikte büyüttük. Enheduanna'yla bir kütüphanede karşılaştık ilkin. Kendisi dünyadaki gelmiş geçmiş bütün dilleri anlayabiliyor ama tek birini dahi meramını anlatmak için konuşamıyordu. Göz göze geldiğimizde gözleriyle benden yardım istedi. Taşdığı nitelikler itibariyle yazılmayı fazlasıyla hak ediyordu. Gözleriyle bana dedi ki ne-

den beni çok az kişi tanıyor? Babam ve yeğenim kadar insan öldürmediğim için mi? Ben yazdığı yazıya ilk imzayı atan insandım, rahibe ve prensesim aynı zamanda. Neden kimse tanımıyor beni? Ortadoğu'da doğduğum için mi? Yoksa Ortadoğu'da doğan bütün çocukların yeterince bilinmemesine dair kaderin başlatıcısı mıyım ben, dedi. Dudaklarını dahi kıpırdatmadan söyledi bunları ama ben hepsini işittim. Ölüm nedir, yaşam nedir, her şey değişmiş midir, hiçbir şey değişmemiş midir, kil tabletten dijital tablete gelirken ne olmuştur yazının sürüveni? Birlikte bu soruların cevabını aradık Enheduanna'yla.

Bu romanı yazmaya karar verdiğinizde zihninizde tasarladığınız metin ile romanı bitirdiğinizde karşılaştığınız metin arasında belirgin farklar var mıydı?

Roman, yola çıkış amacından sapmadı diyebilirim. Kat edeceği mesafe biraz uzayıp yol değişse de varması gereken yere vardı. Bu değişim ise bütün romanlar hatta öyküler için olağandır. Tarihteki kişileri yazalım ya da yazmayalım her roman dışı dokunur bir araştırma ve okuma evresini hak eder. Herhangi bir kitabı okuduktan sonra okumadan önceki siz değilsinizdir artık. Rölyefteki Aslan için en az otuz kitap okumuşumdur, konuyla ilgili makale ve tezler hariç. Ortadoğu, bölgedeki inançlar öylesine geniş bir konuydu ki... Güneydoğu'daki şehirleri sırt çantamla en az üç kez gezdim. Böyle bir süreçte metnin akış yönü şeklindeki değişim olağandı.

Metin türleri arasında geçişgenliğin yoğun olduğu günümüz post modern anlatı tarzına göre değerlendirecek olursak bu romanınızda da birçok farklı edebi biçimden yararlanan anlatılar çıkıyor karşımıza. Bu bilinçli bir tercih miydi yoksa roman yazma sürecinde mi ortaya çıktı?

Her zaman savunduğum ve inandığım düşünce, özün biçimi dayattığıdır. Biçim her ne kadar yazarı tarafından oluşturulsa da özünden yani anlatının felsefesi ve konusundan uzak değildir. Yola “yeni bir şey yapayım” amacıyla çıkan bir yazar olmadım hiçbir zaman, ama her zaman konuyu –anlatılması kaçınılmaz olanı- nasıl farklı bir biçime büründürebilirim diye düşündüm. Evet, attığım her adım bilinçliydi. Bununla birlikte yolcu ne istediğinden emin olsa da yol (okuma-araştırma) onu şekillendirir. Enheduanna’ya dair araştırma yaparken karşıma öyle ayrıntılar çıktı ki biçime etki etmemesi imkânsızdı onların. O ayrıntıların muhayyilemde yoğrulmasından kurgununun nasibini almaması da imkânsızdı.

‘Rölyefteki Aslan’ romanınızda tarihsel bir zorunluluk olarak arketiplere yer veriyorsunuz. Üstkurmaca tekniğinden yararlanarak tarihi gerçekliği olan bir karakteri anlatırken günümüzden de karakterleri imgesel bir dönüyle romana dâhil ediyorsunuz. Zamansal ve mekânsal düzlemin dışına çıkarak yapmak istediğiniz şey insanın kaderinin zamana ve mekâna bağlı olmaksızın benzer olduğunu göstermek miydi?

Romanın bütününde gözetmeyi arzu ettiğim şu dengeden söz etmek isterim size. Sözlü kültür, mit dediğimiz büyük bir hazine var. Edebiyat bunu göz ardı etmemeli. Yüzünü o yöne muhakkak çevirmeli. Bununla birlikte çağın gelişmelerine, gerçeklerine sağır kalmamalı. “Yapılmışı var” esprisi kullanılıyor ya günlük konuşma dilinde. Mesela Umberto Eco Gülün Adı’nda, belli bir çağı anlatsa dahi skolastik düşünceyi çağları aşan şekilde eleştiriyor. Olayda belli bir tarihi sürecin dışına çıkmazken, ce-
halete yönelik eleştirisi kitapta işlediği

çağı kat be kat aşmakta. Neticede bunun “yapılmışı var”dı en alasından. Ben istedim ki milattan önce 3000’lere yakın yaşamış karakter ile bugün bilgisayarınızı açtığınızda Instagram’da karşınıza çıkan karakter DM’de yazışsın. Aralarına beş bin yıl girmiş iki insan yüz yüze gelebilsin. Bu iki farklı insanın yüzleşmesi çağdaş okurun kendi içindeki yüzleşmesinin aynasıydı. Bugün biri Lazarus gibi ayağa kalkıp aramızda dolaşsa en çok nelere şaşırırdı? Dimağında başlattığım bu oyuna okuru da dâhil ettim. Çocuklar hayatı oyunla kavrar tanır ya, yazar da bir nevi metindeki/kurgudaki oyunlarla yetişkinlere hayatı kavratmaya çalışır. Edebiyatın çocuk yanımıza değen tarafı metinlerdeki oyundur.

Tarihi bir karakteri yeniden kurgulayıp okura sunabilmek ve okuru da günümüz dünyasından alıp tarihi karakterin dünyasına götürerek onu buna inandırabilmek kolay bir durum değil. Bu romanda bunu başardığınızı görüyoruz. Bu durum sizi zorladı mı, kendinizi tarihin tozlu sayfalarında buldunuz mu bu romanı yazarken?

Alerjik nezleli biri olarak tarihin tozlu sayfaları arasında dolaşmak kolay değildi benim için. Gözlerimden yaşlar geldi. Latife bir yana, birtakım gerçeklerle yüzleşmek, ezberletilenleri sorgulamak konularında kim olsa zorlanırdı ki ben de zorlandım. Direkt söylediğinizde tepki gösterecekleri gerçeklerle insanları yüzleştirmek kolay değildir. Hiçbir sanatçı için... Yüzleşmek dahi kolay değilken bir de bunun yüzleştirme faslı var. Rölyefteki Aslan, tezi olan bir roman. Düşünen insanların muhabbetle kucaklayacağı, statükocu, basmakalıp zihinlerin ise yanından bile geçemeyeceği bir metin. Böyle metinler yazılırken az ve öz okuyucuyla karşılaşma yönünde büyük beklentiye girilir. Daha yazarken bunu göze alan yazarlar için söz konusu durum başka bir zorluğu beraberinde getirir. Bir metne büyük emek verir ama akıbetini bilemezsiniz. Bunu göze alırsınız. Rölyefteki Aslan, Kaybolmuş Kaderler Müzesi gibi kurgusunu yazgı ve yazı üzerine kurdu. Kaderindeki okuru beklemesi gayet doğal bu sebeple.

Romanda kurguyla imgesel bağlantılarla yer alan resim, fotoğraf, kabartma, büst, çivi yazısı tableti, mesaj kutularına dayalı diyalog ve hatta tomografi görüntülerine yer vermişsiniz. Bunlara yer vererek okuru kurguyla beraber zihinsel bir yolculuğa mı çıkarmak istediniz?

Tam da dediğiniz gibi bunu yapmak istedim. Zihinsel bir yolculuk ve oyuna dâhil etmek istedim okuru. Düşünürken yorulmak/sıkılmak yerine heyecanlansın, neşelensin istedim.

Handan Acar Yıldız'ın şu an yazma sürecinde olduğu ya da yazmayı tasarladığı neler var masasında?

Bu defa bakışı evrensel olandan çekip yerel olana odaklamak niyetindeyim. Türkiye siyasetini konu alan, metaforik bir roman yazmayı tasarlıyorum. Mimari, siyaset, tarih, psikiyatri alanında bol bol okuma yapmam lazım. Lakin uzun bir zamana yaymayı planlıyorum bu çalışmayı. Bir öykü kitabı ve bir romanla yazın serüvenime nokta koymayı tasarlıyorum. Zaten ömrüm de ancak bu kadarına vefa eder. Çünkü bu kitapları farklı coğrafyalara yapacağım seyahatler sonrasında bastırmayı planlıyorum. Öykü kitabımı geniş hacimli ve farklı coğrafyaların kültürlerini içerecek şekilde tasarlıyorum. İşin özeti yıllar sürecektir iki kitap hazırlığı var masamda.

Son olarak günümüz öykü ve roman yazarlarından beğenerek takip ettiğiniz okurlarımıza da tavsiye edeceğimiz kimler var?

Bu soruyu çok özel nedenlerle cevaplayamıyorum Çağlar Bey. Anlayışınıza sığmıyorum bununla ilgili.

BORÇ DEFTERİM

Recep ŞEN

suya doymdu da deniz
bana doymadı gurbet
göklere beni çağırır
ruhumda ketum feryat

gönül denen bahçenin
gamlı yalnız çınarı
kuşları uğurlarken
özler durur baharı

yaktıkça nâr-ı firkat
bambaşka eser rüzgâr
bu hazan mevsiminde
her bir şey olur ağıyar

imrenirim doğaya
zikirde tüm çiçekler
sevda prizmasından
sızar ilahi renkler

o yârin toprağından
neşvünemâ bulmuşuz
lebâleb bu gülşende
mana ile dolmuşuz

ey gönlüm seferdesin
tenha uzun yollarda
sen de mi yalnız kaldın
geçip giden yıllarda

yolcuysan bavulunda
birikir özlem heyhat
bilirsin hüznün taşır
içinde her seyahat

gönlüm yorgun çok yorgun
sırtımda sevda yükü
yazıyı tutuşturur
kıvılcımın bir teki

burdan öteye göç var
gelen gidiyor yalnız
her gece seyrederken
gökte kayar bir yıldız

tükettim sayfaları
kabardı borç defterim
huzurunda mahcubum
affet bitsin kederim

AĞLAYAN MABETLER

Halit YILDIRIM

I
Bir mabet ağlıyor Kenan İlinde
Sarsılıyor mihrabı
Hüzün yankılanıyor minaresinden
Sükût diliyle beş vakit
Susuyor zaman bir ölüm sessizliğiyle
Susuyor kanat çırpın kuşlar
Kapısında bir kilit
Minberinde bir zincir
Secdegâhında namahrem ayak izleri
Pencereleri açılmış kuyusuna Yusuf'un
Kenan illerinde rüzgârlar
Yakub'un hüznünü dağıtıyor yüreğten
yüreğe
Bir mabet ağlıyor
Ağlıyor sessizce

Bir mabet ağlıyor Yebus'ta
Yere düşüyor asası Süleyman'ın
Kanatları yanmış Hüdhüd'ün
Tutulmuş dili
Anlatmıyor Anka'nın efsanesini
Yıkılmış Belkıs'ın tahtı yüzüstü
Tüm kuşlar unutmuşlar lisanlarını
Karıncalar şaşkın
Vahşette yarışa girmiş insancıklar
Çölün en yırtıcı mahlûkları utanmış
Musa'nın kavmi yine isyanda
Yine takılmış Samiri'nin peşine
Sokmuşlar Tevrat'a zulmün gölgesini
Filistin ağlıyor
Gazze ağlıyor
Ve bir mabet ağlıyor

II.
Bir mabet ağlıyor Kudüs'te
Ses veriyor bir başkası
Ta ötelere
Boynunda asılı çanlar ile kan revan
Ben Kurtuba'yım diyor
Mihrabında medeniyetin demir kafesleri
Tarık Bin Ziyad perişan
Çökmüş El Hamra'nın üzerine
Yaktığı gemilerin külleri
Evrensel değerler duvarlarında tablo tablo
Ölüm marşını çalıyor orglar
Birbirine karışıyor hıçkırık sesleri
Ve gürlüyor Mescidi Ekber
Elinde "Ağlayan Mabetler" yazan bir kitabe
Karalar içinde mahzun
Ruhu mahpus Kâbe
Ey ümmetin fertleri!
Ey gaflet uykusuna dalan miskinler!
Kalkın!
Silkinin!
Doğrulun!
Artık ağlamasın mabetler

BİR ŞEY SÖYLE

Rıdvan YILDIZ

İki kutu ateşle boyadım saçımı
Yollar dolanıyor aklımın ucunda
Zamanı ağladığında yaralar
Zamanı anladığında
Zamane sandığında...
Dinlenecek ezberime yaslanan hatıralar
Zamanı dağladığında yaralar

Yazın icadından beri erimekte yüzüm
Karanlığa bir şey söyle
Ay ışığıyla yıkansın yüzüm
Hakikaten bir şey söyle
Tatlı bir söze kansın yüzüm
Aşk aşkına bir şey söyle
Durmadan seni ansın yüzüm

En ağır işçisiyim içimdeki kördüğümün
Odamın müziği bilir serabımın
Camlardan uzak öldüğünü
Sonuçta çağın umutsuzluğu bu düğümü
Kim çözecek yazgısı bozuk günlerin

İçerde bırakılmış sis, içerde kırılmış
Romalı ıhlamurların tadına bulanmak
Unutmakla anımsanmak arasında
Yaptığım, kanayan cümlelere
Bulut çizerek yeniden ulanmak
Onulmaz mart yarasıdır
Sus kaplarında yine seni anmak

YOL VAR YOLCU VAR MENZİL VAR DAHA NE OLSUN

Emre KOÇ

Recep ŞEN'e

Bu ara salgın var diyorlar albayım. Öksürük, geniz akıntısı, halsizlik almış başını gidiyor. Öğürmekten içi dışına çıkar oldu milletin. Hastaneler tıka basa, özeller bayram etti valla. Sanki dünya tarihinden beri ilk kez toplu öksürük ritüeli düzenleniyor. Sen de içiyorsun bu sigarayı. İçmiyor sanki yiyorsun. Ciğerlerin bayram mı yoksa iflas mı ediyor belli değil. Dahası pek umurunda da değil. Hepsi bir yana kederlenince insanın ciğerlerini saran yanık bir öksürük türü var fakat henüz tıp literatürüne geçmiş değil. Başın derde bulanır, göğüs kafesin daralır, nefes alamayacakmışsın gibi hissedersin. Peşine kallavi bir öksürük... Biliyorum ömrün boyunca revire bile gitmiş değilsin ama devir devran değil, gel yabana atma gidelim Hale Hanım'a.

Albayım. Alfabeği öğreneliden beri okuyup yazıyorsun ya, hayranım bu özelliğine. Nasıl oldu da askeriyeye demir attın sen? Senden şöyle duayen bir edebiyatçı olurdu. Çok satan az satan, kıştan sonra bahar dönünce yayın hayatına veda eden, sonra sonbaharda yeni bir ekip ve ruhla yayın hayatına kaldığı yerden devam eden ne kadar dergi varsa seninle röportaj yapmak için sıraya girerdi. Yıllarca demlenmiş, yayınevlerinin hışmına uğramış, en sonunda mucize gibi baskıya giren, yıllarca münekkitlerin keskin incelemelerine konu olan, ancak yıllar sonra kıymeti anlaşılabilen kitapların olurdu. Biliyorum, sükseye de kızılık şerbeti eleştirilere de aldırmazdın. Köhne duvarları dört bir yanda dizili evinde koltuğuna oturur, içsel devinimine odaklanırdın.

Hadi kalk, bugün sıra dışı bir meşgaleye gark olma zamanı. Şöyle birlikte şehir dışında bir koruya veya sahile gidip uzun uzun yürüyelim. Havanın durumuna göre ihtiyaç olursa diye kabanlarımızı alıp arabaya koyar, ihtiyaç duyarsak giyeriz. Neden mi ısrar ediyorum? Anadolu'da çıkan bir dergi senden yazı bekliyor. Bu sayıdaki teması da o biçim, yaz yaz bitmez. Sen de yıllarca ayağında botlarla türlü yolları yürüyüp dağları aştın. Yol nedir, yolcu

nedir, yolculuk nedir pekiyi bilirsin. Üstelik manevi yolları da yürümüşlüğün var. Bazen sana albay mı yoksa derviş mi desem diye ikilemde kalıyorum. Şu mereti sigarayı içmesen, azıcık da bol giyinsen tam derviş derdim ama sonra beni tefe koyarlardı. Biz en iyisi ne düşler ve eylessek kendi içimizde yapalım. Yol var, yolcu var, yolculuk var, yoldaşın var. Artık yürümeyeni yedi köye çağırıp yedi kez kovarlar.

Dur bir anımızı anlatayım sana. Günün birinde yüksekçe bir dağın patika yolunda nefes nefese yürüyordun. Arkandaydım ben senin fakat haberin yoktu. Yemyeşil ağaçlar, sonbaharda kuruyup dibine düşmesine rağmen çürümemiş dalları, engebeli toprağı, döne döne bitmeyen patikası ve bir türlü ufukta belirmeyen zirvesiyle çekiyordu seni; ben de ardın sıra tırmanıyordum. Bir kez olsun dönüp geri bakmadığına ayrıca şaşkınlık doğrusu. Yürekli adamsın. Nereden kurt çıkar, it nerede havlar, karınca yuvasının ağzı nereye bakar biliyorsun. Tasasız, kedersiz ve gamsız yürüyorsun yolu. Kimbilir kaçınıcı kez geçmişsindir de her yeni geçişinde yolun yükünü dağın yamacına siper inşa eder gibi yığıyorsundur. Herkese yaramaz da emeklilik sana yaradı be albayım. Dağ söz konusu olunca mistikler kutsaldan inisiyatif alıyorlar. Hakikat yolunun meşakkati yükseklikle eş değer telakki ediliyor. Hakikat yolcusu da yolun bu yükünü göze alıp yola revan oluyor. Bu anlamıyla her yığidin harcı değil desek yeridir. Nefsi arındırmak kolay iş mi? Her devirde vardır da biz devrin mucibine bakalım. Şimdilerde olgunluk söylencesi herkesin diline pelesenk olmuş. Yaşamın kör kütük deneyimine olgunluk diyorlar. Soruyorum albayım, her yolun sonu Hakk'a çıkar mı? Tasavvuf ve felsefeyi mezcedenlere göre çıkıyor da bu bahsi diğer. At vitesi beşe, vur arabayı kızağa, götür beni gittiğin yere cinsinden yolculuk sürüncemelerinden bahsediyorum. Bu işin mutfağına bakıyorum. Âlim, âbid ve zâhidlere. Yıllarca nefis temrenini mengeneye sıkıştırıp eğmiş adamlar. Öyle üç beş sene değil. Zaten üç beş seneliğe sofı diyorlar. Tamam, katarın yanına sığınıp yolu kat edenleri yabana atmalıyım ama neticede yolculuk dediğin nefis

levhasını ince ince eğmenin işlemenin adı. Soruyorum albayım, üç beş rekât namazın, orucun, zekâtın kurbanın ardına sığınıp mürşitlik taslamak iş midir? Hadi buna eyvallah diyelim. Modernizmin kışkacında tüketim kültürüne sağlayıcı olup ne şiş yansın ne kebab, hem Tanrı'ya hem de Mamon'a diyerekten keyfe keder yaşayanların olgunluk iddialarına ne demeli? Olmak ilahi sanatın cevheridir. Oldum deyip Cioran çürümüşlüğünü fondötenle kapatanlara ne demeli? Bizim memleket neticede bizim fakat acayip ve garaipliklerimiz de yok değil. Sözüm meclisten dışarı, emeklilikten sonra beş vakit namaza başlamak gibi bir kafa var. Emekli olana değin hayat meşgalesi, olduktan sonra avarelik geçinmesi moda olmuş. Tamam, kitapta helaller haramlardan çoktur eyvallah da hayatı boylum boyunca eyleyip nabız yaşlamaya başlayınca yaşanan durgunluğa olgunluk demek de sırtıyor biraz. Ehven-i şer, hile-i şer'iyye kabilinden sapı samanına karıştırılmış yaşanmışlıklar, her türlü zevk-ü sefahatin cari olduğu bu ne perhiz bu ne lahana turşusu deneyimleri tekrar ve tekrar yaşandıkça nasıl olgunluk oluyor; anlamak güç. Tanrı Dağı'na kan ter içinde tırmanmakla sahilde mehtaba karşı neşideler düzülen yürüyüşler aynı kefeye konulacaksa halimiz nice olur bizim. "Fe eyne tezhebün"lü zamanlardayız hakikaten. Sen ki yamacı sırtlayıp tırmanmışsın zirveye doğru. De hele bu gidiş nereye albayım? De hele, seni okuldan mezun olunca direk albay mı yaptılar?

Yol rahle-i tedrisidir insanın. Kişi kişiyi yolculukta tanır. Hoş, genellikle tanıdığımız kişilerle yolculuğa çıkıyoruz. Devir öyle bir devir ki Tanrı misafiri olgusu bizim dedeler kuşağında kalmış. Yola çıkmak için menzile de ihtiyaç duyuyoruz. Hepsini bir araya getirince revan söylencesi tebellür ediyor.

Dur sana bir olay anlatayım. Bizim Recep abi yok mu? Hani Gergef Edebiyat Dergisi'nin Genel Yayın Yönetmeni. Geçenlerde Türk Dili dergisinde bir şiir yazmış, yazın Ankara yolculuğu esnasında Sungurlu'da mola verince birkaç ilham perisini doldurmuş otobüse; üstelik ücretlerini de vermeden. Sonra yol boyunca derin mülahazalara dalmışlar. Şoför de muavin de ben de farkında değiliz tabi. İki şairin arasında şiire konu olmuşum haberim yok. Birkaç ay sonra şiir yayınlanınca gördüm, ne yalan söyleyeyim gururum okşanmadı değil. Hâsılı kelam yeni bir yolculuk değildi bizimkisi. Belki ummanda bir katre mesabesinde, asıl ve esaslı yolculuktan bir lahzaydı. Şöyle bakıyorum genel olarak. Dertli ve

dertsiz insanla yürüdüğün yol aynı değil. Dertsiz insanla eğleşirsin, vakit öldürürsün, aman ne keyfe keder. Lakin bu yol da yolculuk da en nihayetinde biter. Dertli insanla yürüdüğün yolun eni de çapı da menzili de bellidir. Kat ettiğin her mesafe mental bir olgunluk ve ruhi bir doyum olarak yaşamına yansır. Kaygısı yoktur dertli insanla yürüdüğün yolun. Bilirsin söz hakikattir, hal hakikattir, yol Hakk'adır. Yarı yolda kalmanın, kazıklanmanın özetle manevi istismara uğramanın kaygısı yoktur. Yara varsa sarılır, deva varsa paylaşılır, gün dediğin kara ak diye ayrılmaz; her hal ve şartta yenilenme, tazelenme ve diriliş ruhu zuhur eder. Taş taş üstüne bina olur, verilen emeğin kıymet-i harbiyesine ihmal ve vefasızlık uğramaz. Varlık taaccübe, yokluk da eksikliğe alamet etmez. Dertli insanı yolculukta kaybetmezsin, nerede diye aramazsın; bilirsin ki yoldadır. Dertsiz insanı arar arar durursun da bir türlü bulamazsın. Bedenen varsa ruhen yoktur. Ruhen varsa bedenen yoktur. Varla yok arasında sürüncer durur. Dertli insanla yol yürü yürü bitmez. Dertsizle ise hiç başlamamıştır bile. Hakk'a, hakikate, gönül yurduna yüzü dönük olan dostluklar biriktirmeli heybede. Seninle biz de Oğuz ve Selim gibi dostuz değil mi albayım?

ŞEHRAZAT

Selim ERDOĞAN

Neden herkes herkese mahkûm
Neden bir gün başka bir güne
Aklım esti denizleri tarttım
Dağları koydum kefeye

Bulutlar yarına muştular taşır
Eleğimsağma pulu mazrufun
Benim gibi hep avare dolaşır
Bir yağmur damlası ve bir kör kurşun

Kibirlerle zapt edilmiş hükümlerinin
Fikirlerle kaybolduğu yerdeyim
Bir arı kaç çiçek gezer bilemem
Kelebeklerce hür bahçelerdeyim

Göğün gövdesinden hava raporu
Denizin gözünde mevsimin sesi
Caddeler aheste, sokaklar duru
Saka gagasında bahar bestesi

Özüme nakşolmuş çok zamanlar var
Her anı bir masal gibi yazmışım
Çekmemiş hududu taşlar duvarlar
Seyyah olmuş her âlemi gezmişim

Var oluş yükselir minarelerden
Utkum dalgalanır zirvede rahat
Seninle aşkımız başlar seherden
Bin birinci gece bitmez Şehrazat

HER ŞEYİN VAKTI

Mahmut TOPBAŞLI

Güz gelmeden düşmez yaprak
Her Şeyin bir vakti vardır
Tefekkürle çoşar idrak
Her Şeyin bir vakti vardır

Dal sallanmaz yel olmadan
Ulaşılmaz gel olmadan
Hüküm olmaz bil olmadan
Her Şeyin bir vakti vardır

Çözülünce bağı elim
Çiçeklenir kuru dalım
Düzlenir dağ tepe yolum
Her Şeyin bir vakti vardır

Dağ dağ büyür hasretlerim
Küçülürken hayretlerim
Çoğalacak gayretlerim
Her Şeyin bir vakti vardır

Zaman akar derya durur
Ceylanlar avcıcı vurur
Zulmün pınarları kurur
Her Şeyin bir vakti vardır

Sükûta erince gece
Berraklaşır hür düşünce
Yıldızlarla dolar yüce
Her Şeyin bir vakti vardır

Ararken derdime derman
Dönecek elbette devran
Gelecek beklenen sultan
Her Şeyin bir vakti vardır

Gönülden edince nazar
Kurulacak kutlu pazar
Tarih elbet bunu yazar
Her Şeyin bir vakti vardır

SELAM SÖYLEYİN

Ramiz AYDIN

Uzakta yakında dostlarım vardır,
Uzağa yakına selam söyleyin;
Yüreği kendine, dostuna yardır;
Dosta yar olana selam söyleyin.

Kimi yayla kimi şehir insanı,
Dilinde dupduru sözü, lisanı;
Hakikattir konuşunca ihsanı,
Hikmet bilenlere selam söyleyin.

Cesur, atik, bilgilisi, uysalı;
Bazıları arif, bilge misali,
Kimiyse derviştir eli asalı,
Asalı ellere selam söyleyin.

Uzun yolculukta yorgun düşenler,
Çıkacak fitneyi sezip susanlar,
Yar olmayan bahtlarına küsenler,
Ezik yüreklere selam söyleyin.

Delikanlılığın soylu kavgası,
Bir lekesiz insan olma sevdası;
Yere düşmez sevdamızın gölgesi,
Baş üstü tutana selam söyleyin.

Erzurum, Adana, Trabzon, Kars'tan;
Yürekler azattı kibirden, hırstan;
Çelikten bileği geçmişti örsten,
Koç yiğitlerime selam söyleyin.

Selamım ulaşsın her bir dostuma,
Bir selam göndermek farzdır üstüme,
Ulaşsın selamım, uysun kastıma;
En güzel selamla selam söyleyin.

Sıradağlar arkasında olana,
Yıllar var ki dosttan ayrı kalana,
Hasretten kendini derde salana,
O dertli yüreğe selam söyleyin.

Kardeşlik duygusu lekesiz ve pak,
Ayrılık hasreti arada tuzak,
Gençlikteki gibi gitmiyor ayak,
Gitmediğim yere selam söyleyin.

Yazlar bitti, ömür eylülle nisan;
Hayalde de yoksa kalırım noksan,
Sayıyorum sizi seksenle doksan,
Seksene, doksana selam söyleyin.

Sofrasına zevkle bağdaş kurduğum,
Aşına doğrayıp ekmek yediğim,
Kardeşimsin kardeş kadar dediğim
Kardeş kalanlara selam söyleyin.

Birer birer geçti aklımdan her dost,
Her bir hatırayla oluverdim mest,
Herhangi birine gelirsiniz rast
Kandilli selamla selam söyleyin.

DİLHÛN

Sude YENİN

Kalbi yaralı olan insanlar, biriktirdikleri acı kadar öfke duyarlar; hayata, yaşanmışlıklara, geç kalınanlara... Benlikleri acı ile yoğrulmuş olan insanların, mutlaka kendilerini korumak için oluşturdukları bir kalkan olur etraflarında. Delinmesi zor bir gard misalidir bu kalkan. Yıkılması o kadar imkânsızdır ki, âdeta kök söktürür insana. Sırf bu yüzden ulaşılması zor bir dağ gibi görünen o insanların, asıl ruhlarını gizledikleri bir de kabukları vardır. Hâlbuki hayatın yükünü erken yaşta çektiği için, küçük bir çocuk gizlidir o kabuğun altında. O kabuk ki, çatladığı an oluşacak yıkımı ve hasarı da, saklanan o çocuğa tezat bir şekilde büyük olur. Kabuğuna sığınanlar olduğu gibi, maske takıp; acıyı etkisiz hâle getirmek için, bunu kamufle etme çabasında olan insanlar da var. Maskeden görünen sert bir insanken, maskenin altından bambaşka bir insan çıkarılır bir anda. Yüreği suskun, içindeki o küçük çocuk ise mağrurdur sadece. İnsanlar, asıl kimliklerini hiçbir zaman açık etmezler aslında, tıpkı gizemle dolu bir dedektif kitabı okumak gibidir bu. Orada suçluyu ararken insanların yüzünde ise hayatın izlerini bulmaya çalışırsın. *Bazen mutluluğu, acıyı; bazen de çocukluğundaki oyun arkadaşını...* Keza, 'okunmayı bekleyen bir kitap' benzetmesi de olabilir bu tasvire. Çünkü insanların gözlerine bakmadan, yüzündeki gizleri çözmeden herhangi bir çıkarımda da bulunulamaz.

Ben de gözlem yapmaktan hoşlanan, insanları analiz etmeyi seven, gittiğim yerlerde daha sonra hatırlamak için oradaki kokuları ciğerlerime hapseden, mekânlar hakkında topladığım bilgileri ve bana neyi çağrıştırdığını not etmekten keyif alan bir insanım. Farklı havası olan ve mistik bulduğum kafeleri keşfetmekten haz duyarım mesela. Her mekânın ayrı bir hikâyesi var bana göre. İşletme sahibi, işleteceği yeri seçerken, orayı dekore ederken ve sanatını icra ederken, orada kendinden parçaları da katıyor farkında olmadan. Sanat yapabilmek için, illa herkesin ressam olmasına gerek yok sonuçta; o mekânın aurası ve enerjisi de işletme sahibine has olduğu için, kendine ait izler barındırmış

oluyor. Bu da, bulunduğum yerlerden değişik tatlar almamı ve apayrı duygular hissetmemi sağlıyor. Tam da şu an o zaman dilimindeyim mesela, hissiyatımın içinde kaybolmuş durumdayım. İki katlı, ahşap ve taştan yapılmış, konak şeklinde bir kafede soluklanırken bunları kaleme alıyorum. Öyle farklı bir mimarisi var ki, kendimi Kapadokya'daki butik bir otelin terasında, manzaraya karşı oturmuş gibi hissediyorum. Bu sevimli kafenin alt katı, tamamen kitapseverlere ayrılmış durumda. Değişik şekillerde minik kütüphanelere bir sürü kitap yerleştirilmiş; ağaç, harita, insan beyni... Figüratif olan bu nesnelerin içine, bir dünya dolusu bilgi sığdırılmıştı sanki. Bana üniversitemin kütüphanesini anımsatan başka bir bölüm ise, içeceğimizi kendimizin alabileceği bir alan olması. '*Kendin al*' köşesi olan yerleri her zaman sevmişimdir. Kahve, çay, su gibi sık tükettiğimiz içecekler bir tezgâhta buluşmuş anlaşılabilir. Su sebili, içerisinde Americano, Cappuccino, sıcak çikolata ve salebin de olduğu bir makine ve ek olarak da çay vardı. İnsanların yeme-içme ihtiyacı için ise, sadece belli şeyler vardı. Ama tatlı seçeneklerine bayılmıştım ve zengin kahve olanakları da menüdeki yerlerini almıştı. Her insanın okuduğu kitap türü ve buna bağlı olarak da okuma alışkanlığı değişiklik gösterdiği için, bu kafenin tercih ettiği okuma alanları da bir o kadar hoştu. Ortak alanlar dışında, insanların bireysel olarak da kullanabileceği puflar ve tek kişilik masalar da mevcuttu.

İkinci katı ise tamamen deniz manzarasından oluşan ve insanın ruhu ile baş başa kalabileceği bir yerdi. Şehrin kaosundan uzaktı bir kere, sessizdi, sakin-di. Starbucks'ı pek tercih eden biri değilim; kalabalık mekânlardan daha ziyade, ruha iyi gelen yerleri tercih etmeye özen gösteririm hep. Arkadaşımla buluşmak için gittiğimdeyse genellikle White Chocolate Mocha içerim. Bugün seçeneğimi damla sakızlı Türk kahvesinden yana kullandım, yanına da bir iki tane küçük ekler söyledim. Ruhum dingindi, lâkin karşımdaki deniz tam tersiydi. Âdeta bir lav gibi hırçın ve öfkeliydi. Virane bir şehir gibi

yıkık, küskün olan insanları bilirim; tanırım gözle-
rindeki kendine duyduğu yabancılığı. Tanımlanması
zor, tarifi literatürde bile olmayan bir duygu. Kara
delik gibi içine çeken cinsten bir şey ama öyle değil.
Boşluk etkisi yaratan, girdap gibi karmaşık hislerle
bezeli, benzetilen kelimeler farklı fakat ortak olu-
nan hisler aynı. Kahve fincanını sıkı sıkı kavrayan
parmaklarım soğuktu, hava da esiyordu ama bu ru-
humun üşümesinden kaynaklıydı, biliyordum. Hiç-
liğin tam ortasında, ayazda kalmışım gibi kaskatıydı
vücudum. Hislerinizi yoğun yaşayan biriyseniz eğer
bunu bastırmak zor oluyor bazen. Belli etmemek
ile tüm duyguları dışa vurmak arasında kaldıysanız
hele ki... Bu ikilem ile başa çıkmak için geldim De-
ğirmen Kafe'ye. Kafenin girişinde çiçeklerle süslü
bir değirmen olduğu için ismini de buradan alıyor.
Aslında amacım -diğer günlerde yaptığım gibi- yeni
yerler keşfetmekti ama o zamanlarda duygularımı
bastırmakta fazla zorlanmıyordum. Şimdi ise duy-
gularımın esiri olmak üzereyim, *neredeyse*. Rüzgâr,
saçlarımı ahenkle dalgalandırırken, gözlerimi kıs-
tım ve neye kızgın olduğunu tahmin edemediğim
denizi izliyorum elimdeki kahvem ile. Bu düşünce
yumağından kurtulmak için defterime küçük küçük
notlar yazmalıyım, belki de yapmam gereken budur.
Kahve fincanını masaya bırakıp çantamdan ufak,
deriden yapılmış defterimi çıkardım. Tabii bir de
yanımdan hiç ayırmadığım ve ucunda baykuş figü-
rü olan tüylü kalemimi. Annem, baykuşu sevdiğim
için ilkokula başladığım sıralarda hediye olarak al-
mıştı bu kalemi bana; o zamandan beri de benimle,
çocukluğumun emaneti gibi... Not almak için kendi-
me sorduğum ilk soru: "Burada beni kendine çeken
şey ne?" Doğrudan cevap verdi iç sesim bana: "*Kahve
koku ve huzur*." İkinci sorum ise doğrudan duygula-
rımaya yönelikti sanki: "Hangi his ile savaşıyorsun şu
an?" Bu sorunun üstünü çizmek ve yok saymak iste-
dim beynimi kemiren düşünceleri. Leş kargaları gibi
sızıverdiler yine ruhumun en ücra köşelerine. Ama
öyle olmadı, yapamadım; susturamadım, keşmekeş
olmuş duygularımı. Kalbim, dörtünale giden bir at
gibi hızlı hızlı atarken yazdım soluğumu tuttuğum
cümleleri kâğıda. *Yalnızlık ve karamsarlık*. İki farklı
kelime, kısacık bir lahzaya sığındı o an, yazdığım ke-
limelere tutundu ruhum. Karamsarlık, anlaktı belki
ama yalnızlığa ne demeli peki? Oysa tek cümlelik bir
kelimeydi satırlarla buluşan. Bir kelime ki kalp ağ-
rıtın, yoran ve benliğimi sızlatan... Herkes var da
kimse yok timsali... Bedenlerde insanlar, ruhlarday-
sa tek yöne bilet; yalnızlık. Dilhûn, tam da bu
hissin karşılığıydı bende. "*İçi kan ağlayan*

ve hüznü kişiler için kullanılan bir kelime." diyebiliriz
kısaca. İçim değil, duygularım kan ağlıyordu benim;
düşüncelerim ise çılgık çılgılaydı bittabi. Solan çi-
çeklerimi hüznü sarmalamıştı, bahara hasretti on-
lar. Not aldığım vurucu cümleleri, yazılarımda kul-
lanmayı severim çoğu zaman. Umutsuzluk kokarsa
cümlelerim, ben kışı bahara nasıl çevireyim?

İçimde çöreklenen huzursuzluğu, bir nebze de olsa
alıp götürmesini istedim yanımdaki hanımeli koku-
sunun. Misk gibi bir kokusu vardı, insana derin bir
nefes aldırın türden. Bu kafenin en gözde bölümü
burasıydı bence. Mekân sahibi, türlü türlü çiçekleri
de eklemiş bu güzel terasa. Artık kalkma vaktimin
geldiğini anlamış oldum, kahvemini bittiğini fark
edince. Neyse ki çevrede çok fazla insan yoktu ve
hislerimi aktarırken fazla zorlanmadım. Keza, tam
odaklanmışken en ufak bir gürültü bile insanın kale-
mini un ufak edebiliyor. Hesabı zaten ödediğim için,
montumun fermuarını boğazıma kadar çektim ve
çıkışa doğru usul usul yürümeye başladım. Yüreği-
me konaklamış ve uzun bir süre boyunca misafir et-
tiğim acıyı silip atmalydım artık kendimden. Peki,
ne zaman kopacak bu haykırış benliğimden? Bilmi-
yorum. Yollar bile terk edilmiş arazi gibiydi, bom-
boştu. Belli belirsiz arabalar geçiyordu caddeden, o
kadar. Kafamı kaldırdım ve gökyüzüne baktım sade-
ce. Gözlerimi kırpıştırırken bulutlar şekilden şekle
girmişti sanki. Dünya dönüyordu, zaman geçiyor-
du ve bir gün daha bitiyordu. "*Keşke, yağmur yağsa!*"
diye bir ses ilişiverdi birden düşüncelerimin arasına.
Yağsa, alıp götürse bu duyguların izlerini benden si-
lercesine. Evime gidip yazılarımı yazacağım zamana
dek susmalı düşüncelerim kafamda, durmalı bu his
delice akan kanımda.

BENDEKİ ŞEHİR

Turan ÇAKMAK (ZİYÂ NÛRDAN)

Şehir düşler çardağı yerde sahte kâinat
Şehir kökle kavgalı kuru mücessem inat

Ümitler salıncağı kuruludur şehirde
Derman arar her gelen soluduğu zehirde

Toplanmış küme küme insanlar çağlayanı
Çileme ortak etsem oturup ağlayanı

Şehir kibir anıtı yükselmiş göğe karşı
Yolları geçit vermez pespaye yeni çarşı

Saati yorgun argın mevsimi parça parça
Tuale hüzün çizer şehir denilen fırça

Yaşamak hevesini kırar bu hain şehir
Vurdumduymazlık kader kalabalıklar nehir

Kurulduğu düzene her gün bin selam çakar
Yok ettiği huzurdan küçük şehirler çıkar

Sokakları keşmekeş caddesi hırçın güruh
Şehir kalpsiz yaşayan sevimsiz günahkâr ruh

Kısmetin ekmeğini yiyip doymazlar burda
Şehir gösterişten miras elde kalmış hurda

Şehir bulmaca atlas giriftler sığınağı
Şehir zihnen kördüğüm miskinler yığınağı

Şehir ezelden beri gurbetin has hancısı
Şehir bende kanayan hasretin öz sancısı

Düşlerim yıkansa da arınmaz bu şehirde
Zulme dudak bükenler barınmaz bu şehirde

Şehir iklimi başka kendi kiralık arsa
Şehir umutsuza barınak muallak borsa

Şehir ıssız kalabalık şehir geçimsiz belde
Ücreti peşin ister harcadığı bedelde

Gençliğimin katili şehir denen ihtiyar
Şehir cilası küf kokan pudralı sahte yar

Boşa döner hayalim şehrin sokaklarından
Yüzüme eyvah iner Nemrut şakaklarından

Sırtında taşıdığı her mahlûk dertli ondan
Dahli olsun olmasın her an mesul olandan

Yok olur hatıralar şehrin sisli ufkunda
Huzur bile firari o huzursuz sükûnda

Kazanırken kaybedilen vakit aranıyor
Şehrin içinde kat kat şehirsiz barınıyor

Yeşile doymalıyım yaşadığım şehirde
Şehre gülümsüyorum düşlediğim ahirde

İstikbal vadisine bir şehir kuruyorum
Medeniyet doğuran bir şehir görüyorum

BEN HÂLÂ SENİ ÇOK SEVİYORUM

Ediz Servan ERDİNÇ

Can diye sarıldım toprağa, taşa
Ben hâlâ seni çok seviyorum çok
Geçen yıllar çare olmadı başa
Ben hâlâ seni çok seviyorum çok

Yalanın kokusu yoktur sözümde
Sımsıcak anılar tüter gözümde
Yalnız sen varsın benim özümde
Ben hâlâ seni çok seviyorum çok

Gönlümü aşk kovdu, hasret çağırdı
İmtihanım zordu, zaman sağırdı
Dermanım derdimden daha ağırdı
Ben hâlâ seni çok seviyorum çok

Gündüzüm hiç gamdan gece olmazdı
Simsiyah saçıma karlar dolmazdı
Yüreğim bir çiçek gibi solmazdı
Ben hâlâ seni çok seviyorum çok

Höyükler yok oldu, her şey evrildi
Namlular bağrıma doğru çevrildi
Sevinçlerim birer birer devrildi
Ben hâlâ seni çok seviyorum çok

Menekşe gözlerin çıkılmaz kuyu
Unuttum ekmeği, unuttum suyu
Hep koruyarak o yüce duyguyu
Ben hâlâ seni çok seviyorum çok

Anasız ne yapar garip bir kuzu
Sensiz bu hayatın yok tadı tuzu
Buluyorken artık yaşım otuzu
Ben hâlâ seni çok seviyorum çok

HEY GİDİ 90'LAR...

Cafer Tayyar TAŞYÜREK

Bin yılda bir gelen zaman diliminde yaşamak herkese nasip olmaz, bin yılda bir gelir bu fırsat. Miladi takvime göre henüz iki defa yaşandı bu tarih. 90'lı yıllar nasıldı, ilk bininci yıla girerken insanlar neler yaşadı, neler hissetti hep merak etmişimdir. Teknoloji, hayat şekli, insanların yedikleri, içtikleri, ilgilendikleri konular nelerdi. Bilgiyi nasıl ediniyorlardı, aşklarını nasıl yaşıyorlardı? Maalesef tarih çok az bilgi veriyor o yıllar hakkında ve ben hep merak edeceğim 1000 yılına girerken insanlığın halini.

Ama 2. bin yıla girerken dünyayı gördüm, yaşadım. Belki de tarihe not yazacak şanslı kişilerdenim. Evet, ben gördüm, şahidim; şahit isteyen beni gösterebilir. Gördüklerimi bir bir anlatabilirim. Unutulmasın derim ama galiba teknoloji artık hafızamızın unutkanlığına bile izin vermiyor, her şey hiç ummadığımız yerde ve zamanda karşımıza çıkıyor. Unutamıyoruz. Artık her şey parmaklarımızın ucunda. Hatta sesimizle komut verdiğimizde her türlü bilgi emrimize amade.

Doksanlı yılların başını hatırlayanlar iletişim yollarını zihinlerindeki resimlere bakarak hatırlasınlar. Henüz birçok evde telefon yoktu. Sevdiklerimizle konuşabilmek için elimizde jeton, kulübe kulübe dolaşır çalışan telefon arardık, bulduğumuzda nasıl sevinirdik. Sonra kartlar çıktı içinde belli miktarda kontör bulunan, telefonla konuşmaya yarayan kartlar. O günler sevdiklerimizle ya da bir iş için konuşurken ya jetonumuz ya da kartımızda kontörümüz biterdi. Yaşadığımız hüznü anlatmak o günlerde kaldı. Telefonlar numaralar çevrilerek kullanılırdı; sonra tuşlu telefonlarla tanıştık, bizim için ne büyük yenilikti. O günler ya cebimizde telefon numaraları yazılı küçük not defterlerine ya da hafızamıza güvenirdik. Birçok numarayı ezber bilirdik. Hâlâ artık kullanılmasa da o günlerden hafızamıza nakşedilmiş telefon numaraları bize gülümser.

Doksanlı yılların başlarında bir de çağrı cihazları vardı. Sadece sinyalle çağrı bırakılır ve çağrı bırakan kişiyi arayacağımızı bilirdik.

Resmi işlerde kullanılan telsizlerin sivil ve özel hayatta da kullanılmaya başladığında ne şaşırıştıktık ama! Rahmetli Kemal Sunal'ın bir filmine bile konu olmuştu. Kendimize bir kod ad bulup "brekbrek yalnız kalpler arkadaş arıyor" diye bilinmeze mesaj gönderir, cevap gelirse tanışmalara vesile olurdu. O zamanlarda sevdalandığımız kişinin evinde telefon varsa genellikle bir kulübeden arar, eğer telefonu başkası açmışsa biz hemen kapatırdık. Hey gidi günler... Kalbimiz nasıl da heyecanla atardı, ya telefonu "o" açarsa diye... Sonra cep telefonları girdi hayatımıza tabii ki herkeste yoktu. Bilmem kaç maaşını vererek bir telefon alabilene hayretle bakardık; telefon pahalıydı, hat pahalıydı. Telefona kontör yüklemek için kazı kazan gibi kartlar satılırdı. Her yerden çekmezdi telefonumuz, zaten kaç kişide vardı ki! Ama havamız yerindeydi. Cepten evi aramak, bir operatörden başka operatörü aramak bayağı pahalıydı; biz de kendimize göre çıkış yolu bulmuştuk: "Bir kere çaldırırsam, geliyorum; iki kere çaldırırsam, geç geleceğim; üç kere çaldırırsam, bir şey lazım mı?" gibi şifreleme metodunu geliştirmiştik. Ya da sevgilimize "Balkona çık, köşedeki parkta bekliyorum!" demek hep böyle çaldırmalarla anlatılabiliyordu. Cep telefonumuzun bile kontörünün bittiğini söylesek şimdiki nesil inanır mı ki? O yıllarda cep telefonları genellikle antenliydi ve tabii ki tuşluuydu.

Kaset ve kasetçalar vazgeçilmezimizdi. Sevdığımız sanatçının kasetini heyecanla bekler çıktığında en kısa zamanda satın alırdık. Kasetçiler istediğimiz şarkılardan oluşan kasetler oluştururlardı. Sevdığımızın sevdiği şarkılar, aşkımızı ilan eden şarkıların yer aldığı kaset ilanı aşkımız için çok işimize yarardı. Kulağımızda kablolulu kulaklık, çantamızda veya cebimizde walkman varsa mahallede yürüyüşümüz değişirdi.

Oyunlar sokakta hep birlikte oynanırdı, zaten sokaklar müsaitti; yeter ki akşam ezanından önce evde olalım. Tetris denen oyuncaklarla o yıllarda tanıştık ve sabah akşam oynadık durduk. Gözümüzü kapattığımızda kutucuklar, çubuklar, yı-

lanlar hala gözümüzün önündeydi. Evimizde atari yoksa da her mahallede açılan atari salonları vardı. Okuldan kaçıp atari oynayanlar hiç de az değildi.

O yıllarda öğrenci olanlar neler çekti neler, öğretmenlerin verdiği ödevi yapabilmek için kütüphaneler arandı. Okunacak kitapları satın alabilmek için kırtasiye-kitapçı karışımı dükkânları dolaştık durduk. Henüz bilgisayar hayatımıza girmemişti, çok az yerde bilgisayar diye bir şeyin varlığını duyuyorduk. Evleri bırakın, resmi dairelerin birçoğunda bilgisayar yoktu. İşler elde yapıyordu. Nüfus bilgileri kütük denen koskocaman defterlere yazılıyordu, öğrenci kayıtları da tapu kayıtları da öyle... Herhangi bir yangında, depremde kaybolma riskleri vardı; nitekim 1999 Marmara depreminde okullardaki birçok kayıt kaybolmuş ve kişinin beyanı esas alınmıştı. O yıllarda bazı idari amirler, memurlardan evine bilgisayar alıp tek tek tuşlara basarak da olsa binbir zahmetle yazdığı belgeleri elle yazılacak diye kabul etmiyordu desem inanılır mı? Eve bilgisayar alana hayırlı olsun bile gidiliyordu. Bilgisayar vardı artık ama internet henüz sabit telefona bağlı ve çok yavaştı. Bilgisayarda kullanılan disketler vardı. Kare şeklinde, şimdiye göre çok az bilgiyi depolayabilen disketler. CD'ler bize daha ilginç gelmişti. Taş plakların biraz küçüğü olsa da ona epey benziyordu. Ona disketten çok daha fazla bilgiyi kaydedebiliyorduk. Sonra DVD; CD'lerden daha fazla bilgi içermesiyle cazip hale geldi. Evimizde bilgisayar vardı ve neredeyse her mahallede CD'de veya DVD'de film kiralayan dükkânlar açılmıştı. İstedığımız filmi kiralayıp evimizde sinema keyfi yaşadığımız yıllardı 90'lar. Kiraladığımız CD çizilmiş olursa film seyretme zevkimiz hüsrana dönerdi.

Sadece iletişimde mi yenilikler vardı? Çamaşır makinası olmayan ev var mı şimdi, zannederseniz yoktur. 90'ların başında çamaşırılar çoğunlukla elde yıkanıyordu, sonra merdaneli çamaşır makinası annelerimizi ne kadar sevindirmişti. Hele hele tam otomatik çamaşır makinasını gören annelerimiz icat edene de satın alıp gelene de ne kadar dua etmişti. Üstelik ne şimdiki kadar çamaşır alıyordu ne de bu kadar programı vardı. Bulaşık makinası henüz evlerde yerini alıp işimizi kolaylaştırmamıştı. Evlerimizin büyük çoğunluğu sobalıydı, bahçeliydi. Şimdi bahçeli evlere villa muamelesi yapılırsa da sobalı evler kış keyfi için özlense de o zamanlar sobanın kırı konuşuluyordu.

Doksanlı yıllar televizyon programlarında çağ atladığımız yıllar olmuştu. TRT çok kanallı yayına geçmiş, özel sektör televizyon kanalı açma yarışı içine girmişti. Artık televizyonlarımız akşam yayına başlayıp gece yarısı yayını bitirmiyordu. 24 saat yayın vardı. Dizi ve filmler çeşitlenmişti. Artık evlere ikinci televizyon bile alınıyordu. Çatı antenleri yerini uydu antenlerine bırakmış, yayın kalitesi artmıştı. İkinci uydu anteniyle Avrupa bile ekrandan evimize girmişti. Anlık haberleri Teletext ekranından öğrenmeye başlamıştık. O zamanlar ne büyük yenilikti bizim için.

Eğitim-öğretim hep büyükten küçüğe olmuştu ama belki de tarihte ilk defa çocukların büyüklerine hatta öğretmenlerine teknoloji konusunda yardımcı olup bilgi vermeye başladığı yıllardır 90'lar. Aradan çeyrek asra yakın bir zaman geçtiği halde akıllı telefonumuzu, bilgisayarımızı, fırınımızı, çamaşır veya bulaşık makinamızı kullanırken karşılaştığımız sıkıntılarda çocuklarımızdan yardım istiyoruz. Okullarda öğretmenlerin genç öğretmenlerden veya öğrencilerden etkileşimli tahtaları kullanma konusunda destek almaları hiç de yadırganacak bir konu değil artık. Bilmem kaç yılda gerçekleşecek teknoloji kısa bir süreye sığmış ve hepimizi şaşkınlık, heyecan içinde bırakmıştı. Bilgisayarın hızına yetişemeyen bir yıl da çağından bir asır uzaklaşıyordu. Yine de teknoloji hayatımızı kolaylaştırmış, az zamanda çok iş yapmaya başlamıştık.

Evimizde boş bir çekmece varsa o günlerden elimizde kalan hatıraları saklayıp ara sıra hey gidi günler diye çocuklarımıza, torunlarımıza anlatmaya ne dersiniz?

ORTASINDAN NEHİR GEÇEN ŞEHİRSİN

Cihat BARIŞ

Nisan koydum adını
Baharlar senden alıyor ilhamını
Vatan gibi sıcaksın
Vatan gibi yâr
Iraksın, yanı başımdasın
Güneşsin, yıldızsın, aysın
Topraksın, bereketin adısın
Şiirsin, Allah'ın ikramısın
Kanıma ulanansın, kalbime dokunansın
Annemin ekmek mayası, babamın ekin yağmurlarısın
Saçlarısın dörtnala koşan rahvan atların
Ahenksin, terazisin, mizansın
Fikretmeksın, üretmeksın, emeksın
Hayatın direği adaletsin
Vahasın bir çölün ortasında
Karanlıktan çıkışa emaresin
Mumsun cehaletten kurtaran
Putlarımı deviren İbrahim'sin
Altı şartın gönlümdeki yerisin
Geceyi onaranın harflerisin
Nimetsin, merhametsin, erdemsin
Nasıl anlatsam bilmem, medeniyete denksin
Gölgesin altında ısınılan
İradesin, yüreksin, cesaretsin
Cengin ortasında sancağı tutan nefersin, şhadetsin
Sefersin çıkılan, zaferlere bedelsin
Hürriyete uçuran kanatlarsın
Hayallerin gerçeğe dönüştüğü zamansın
Şehirsın, ortasından nehir geçen
Edirne'sin, Halfeti'sin, Cizre'sin, Amasya'sın

Aşsın, işsin, eşsin
Hayat veren nefessin
Bildim, kadınımsensin
Bildim kadınımsensin

BUĞU

Meryem KÜÇÜK

kuşluk kelimelerini
bir ayrılık ikindisinde
vakitli vakitsiz
sadrıma düşen
ağrıya bağışla

aydınlanacak sabah
buhurdanlardan
tül tül buğularından
şadırvanlarından sızan
ışıkta, gölgeden
hapsolmuş sarkaç nefeslerden
toprağın tuzuna yaslanmış
kuyuya bağışla

kül ve yanık izi çoğalırken
direnmenin gayretinde
yorgun bileklerin sürüklediği
kilden ve çamurdan
saçlarını tararken ırmak
adanmış hasretini
ateşten pervazlarından
canını çöllerinden kopar
damlalardan kopar
uçurumlara bağışla

suskunun kopardığı şiiri
ismarla kuşlara
gece ay muştusunda
sevincin tükenmeden avuçlarında
zemheri karanfillerini çek
seherde esen yellere bağışla

GÖĞÜN YÜZÜ

Mustafa IŞIK

buhurdanımda yıllar tüterdi
dudağa gülüşü ekerken annem
seherde saçını okşardı rüzgarın
gül goncasına açmayı öğretirdi

insandan ürkerdi göğün yüzü
güneşi koynuna alıp giderdi,
geceden nefesli çingırağıyla
ipekyolu'nda kervandı gözlerin

gecenin saçını kesen el kimdi
kim taşılayıp dururdu gölgemi
yalnızlık kuşu daldan dala uçarı
suskun hayretin sessizliğiyle
ormanın terini silerdi

baltaydım ben
yeniden yoğrulacak hamur
aç kaldığım günleri hatırladım

ağlardım, duymazdı avuçların
bilse, belki de susardım
dünya ne çok değişti, Allah'ım!

gelseydin, çıkardık ovalara
pınar başında ceylan severdik
gözlerimi gözlerinde yıkardın
kuş olup dalına konardım

kırmızıdan kırmızı güldün
alıp seni yakama takmaya
ayaklansaydı gökte bulutlar
kendini de sever miydi kalbim?

GELGİTLER

İlayda YILDIRIM

Saçaksız evin gölgesindeydi nakış nakış işlenen hatıralar silsilesi,
Tefekkürüydü kırık dökük malihulya âmâlar.
Esâret; barbarların çürümüş talihinde boğuntulu denizler harmanı,
Tehdidiydi, geçmiş zamanların prangalarında hapsolmuş çaresizlikler.
Ölüm zerk eder sineye sipahilerin solgun benizlerinde.
Menzilde rücu eder aranılan Vahaların hırpani leyla yokuşları.
Çengili şiirlere ikmal eden yalanlar, ilhamıyla yazıyor ezgileri.
Kör çeperlerini dövüyor uykusundan uyanmaya çalışan çağ.
O zaman anlıyor,
Revnakına güvenilen dünyada kim kaldı ki muamma?
Yâr olur
Neyin hakikat feryatları, göçmen kuşların karanlık dehlizlerinde.
Râm olur
Kuşkular çağı, Belkıs'a varmayan tacın bigâne talihlerinde.
An olur
Belki insan böyle daha iyi, tahammülsüz ömrün gelgitlerinde.

SAHİLE VURAN DENİZYILDIZLARI (Öykü)

Melek ENGİN AKTEMUR

Bir yaz mevsiminde akşamüstü küçük bahçesinde çiçekleri ile uğraşıyordu. Sararmış ve kurumuş yaprakları temizliyor, güneşin dikey ışınlarından zarar görmelerini engellemek için saksıların yerini değiştiriyordu. Çiçekler de çocuk gibi ilgi alaka istiyordu.

Feride, zaman zaman onlarla konuşur yapraklarını okşar; sulama işini genellikle akşamüzeri yapardı. Yeşeren her yaprak, açmaya hazırlanan her tomurcuk, onu mutlu etmeye yeterdi. Kara toprağın içinden türlü türlü renk ve şekillerde açan çiçekler tefekür ufkunu genişletirdi. Küçük bahçesinde toprak ve bitkilerle uğraşmaktan keyif alan Feride, o gün yine çiçeklerini özenle sulamaya başlamıştı.

Az sonra işittiği anlamsız bir ses, onu daldığı iç âlemden çıkardı. Sesin geldiği tarafa döndüğünde, çitlerin kenarında meraklı gözlerle kendine bakan bir erkek çocuğu gördü. Mahalledeki çocukların çoğunu bilirdi ama bu çocuğu ilk defa görüyordu. Elindeki su kabı ile çitlere doğru yanaştı: “Ne söylediğini anlamadım, kimsin sen?” dedi çocuğa. Çocuk esmer, yuvarlak yüzündeki güzel ela gözleriyle bir şeyler anlatmaya çalıştı. El işaretlerine anlamsız sesler karıştı. Çocuk konuşamıyor ve duyamıyordu.

Buna rağmen iletişim kurmaya çalışması onun kendiyle barışık, mücadeleci bir çocuk olduğunu gösteriyordu. Çocuk yüzünü çevirdiğinde kulağındaki cihazı gördü. Evet, karşısındaki işitme engelli bir çocuktü.

Ufak tefek, on yaşlarında üstü başı gayet temiz bu çocuk için, içinde bir hüznün hissetti kadın. Bu kısa süren bir hüznüdü. Çocuğun gözlerine tekrar baktı, bu gözlerde mücadele azmi ve kararlılık vardı.

Konuşarak anlaşamayacağını bildiği halde adını sordu çocuğa. Dudak okumayı biliyor olmalı diye düşündü. Çocuk pür dikkat dudaklarına bakıyordu ama birbirlerini anlayamamışlardı işte.

Ellerini açarak üzgün bir şekilde:

- Olmuyor, anlaşıyoruz, dedi Feride.

Çaresiz sıcak bir gülümsemeyle el salladı küçük çocuğa.

İlerleyen günlerde sık sık görür oldu çocuğu. O, bahçesinde çiçekleri ile oyalanırken çocuk da çitin kenarından onu izliyordu. Sıklıkla buralarda dolaştığına bakılırsa yakınlarda oturuyor olmalı diye düşündü.

İletişim kurmak için can atan çocuğa baktı, anlamayacağını bile bile:

- Nerede oturuyorsun sen, diye sordu.

Hiçbir şey anlamayan çocuk, ısrarcı gözlerle kendine bakıyordu. Acemice el işaretleri ile desteklediği sorusunu bir kez daha sordu:

- Eviniz nerede?

Zor olsa da sonunda başarmıştı işte. Küçük çocuk anlamıştı soruyu. İkişer katlı, ufak bahçeli evlerin olduğu bu mahallede hemen köşedeki evin alt katını göstermişti çocuk.

Bu ev senelerdir yarı inşaat halindeki bakımsız bir evdi. Zaman zaman oturanlar olur ama bu kısa sürerdi. Küçük bahçesinde bakımsız bir dut ve incir ağacı vardı. Dut Ağacı bir hayli büyüktü ve dalları yolun kaldırımına gölgelik ediyordu. Meyvesini toplayan olmadığı için dutlar yola ve kaldırımına dökülür ekşimsi bir koku etrafa yayılırdı. İncir ağacı ise bahçenin tam köşesindeydi. O da güz mevsimi geldiğinde yemiş verir ama toplayan olmazdı. Kasım ayı geldiğinde üstündeki kocaman yapraklarını küskünce döker, hevesini bir dahaki güne saklardı.

Bu mahalledeki bahçelerin çoğu böyle bakımsızdı. Ev sahipleri ise orta yaş geçmiş fakat yaşlı sayılmayacak insanlardı. Her biri kendi memleketinin örf ve âdetini buralara taşımıştı. Yetişkin evlatlarını dizlerinin dibinden ayırmak istememiş

ve alt katlarına evlendirivermişlerdi. Refah seviyesinin düşük olduğu bu mahallede insanların eğitim düzeyleri de buna paraleldi. Konum olarak ise yeşillikler içinde sakin, ulaşım ve altyapı sorunu olmayan güzel bir yerdi.

Bu mahallenin yeni konukları vardı: “Suriyeli mülteci bir aile ve beş çocuğu.”

Barınmaları için kiraladıkları bu köhne ev onlar için belki de bir köşktü. Binlerce mülteci savaş ve zulümden kaçarken haytlarını kaybetmişti. Onlar şanslılardandı, sığınacak bir ülke başlarını sokacak bir ev bulmuşlardı.

İşte Feride’nin bahçesine gelen küçük çocuk, bu ailenin en büyük çocuğuydu.

Bir gün sabah saatlerinde ellerinde Elif cüzleriyle görmüştü onları. Bu defa yanında ona çok benzeyen yedi sekiz yaşlarında bir kız çocuğu vardı. Yine Tarzanca diyalog kurmaya çalıştılar. Oğlan çocuğun işaretlerinin anlaşılır olduğunu fark etti. Önceleri pek anlamıyordu ama artık ne demek istediğini anlayabiliyordu.

Yanındaki sevimli ve uyanık kız ise kardeşiydi. O da abisiyle aynı kaderi paylaşıyordu. Adı ‘Nura’ olan bu kız da konuşma ve işitme engelliydi. Abi işitme cihazı kullandığı için az da olsa duyuyordu ama Nura’da işitme cihazı yoktu, buna rağmen oto kontrol sistemi çok iyiydi. Elindeki Elif cüzünü açarak ona doğru uzattı. İki işitme engelli kardeş, duymasa da konuşmasa da yaz Kur’an kursuna gidiyordu. Bu, çocukların özgüvenli ve engelleriyle barışık olduğunun bir kanıtıydı.

Feride çocukların arkasından “Çocuk mülteci olmak nasıl bir duygudur?” diye düşündü. Zor olmalı. Hem de çok zor diyerek başını esefle iki yana salladı. Hangi ülkenin vatandaşı olursa olsun, hangi ırktan gelirse gelsin çocuklar masumdu.

Yaz tatili bitmiş okullar açılmıştı artık. Sonbahar, gelişini yavaştan hissettirmeye başlamıştı. Güneş ışıklarını daha mutedil gönderir olmuştu yeryüzüne. Hazan mevsiminin hüznü her yerde hissediliyordu artık. Hüznü dağıtan tek şey ise okula gidip gelen çocukların neşeli sesleriydi. Anneler ve çocuklar için hareketli ve yoğun bir okul dönemi başlamıştı yine.

Mahalle çocukları okula başladığı için iki kardeş ortada kalmışlardı. İkisi de okul çocuklarına gıpta ile bakıyor ve içten içe üzüyorlardı. Üstelik onlar okula hiç gidememişlerdi. Engelli oldukları için her okula da kabul edilmezlerdi. Aileleri ise bu konuda, dil bilmedikleri için çekingen davranıyordu. Feride bu iki çocuğun eğitim ve öğretim görmesi ve topluma kazandırılması gerektiğini düşünüyordu.

Bu konuyu eşi ile paylaşarak ondan yardım istediğini belirtti, ne yapılabilirdi? Ertesi gün ilk iş olarak internetten en yakın bir işitme engelliler okulunu araştıracaktı. Okullar açılalı iki hafta olmuştu ama bu fazla bir zaman sayılmazdı. Yaptığı kısa bir araştırmadan sonra işitme engelliler okulu ile irtibata geçmişti bile. Yalnız bir sorun vardı: Mülteci çocuk olmaları nedeniyle resmi kimlikleri olmadığı için kayıtta problem çıkabilir denilmişti. Yine de -çocukları bir görelim- diye eklenmişti. Feride, sevinmekle sevinmemek arası bir duyguya kapılmıştı ama başladığı bu işi hayırlısıyla bitirmek istiyordu. Sahile vuran denizyıldızlarından sadece ikisinin hayatının değişmesine vesile olmaktı niyeti.

Bu haberi aileyle görüşmek gerekirdi. Feride kısa bir süre sonra mülteci ailenin ikamet ettiği evin önündeydi. Küçük kız, elinde bir süpürgeyle dökülen yaprakları süpürüyordu. Ne güzel diye düşündü: “Kendini oyalayacak bir iş bulmuş.”

Zaten mahalledeki kadınlar da küçük kızın bu yönünü anlatıp durmuyorlar mıydı?

Arkası dönük olduğu için onu görmemişti kız, yavaşça omzuna dokundu. Küçük kız hemen döndü, gözleri parıl parıl parlıyordu. Sanki onun söyleyeceklerini sezmiş gibiydi.

Koşup kapıyı çaldı hemen, anne kapıyı araladığında Feride selam verdi. Anne Türkçe bilmiyordu. Buna rağmen ısrarla anlatmaya çalıştı.

Kadın: “Bilmiyor ben, koca biliyor...” deyip eşini aradı ve telefonu Feride’ye uzattı. Telefonun diğer ucundaki erkek, anlaşabilecek kadar Türkçe konuşabiliyordu.

Uzun yol şoförlüğü yapan baba evine geldiği akşam Feride’nin eşi ile görüşmeye gelmişti. Cemal Bey yarı Arapça yarı Türkçe, çocukları işitme engelliler okuluna göndermek istediklerini anlattı.

Baba bunu duyunca çok sevinmiş ve dualar etmeye başlamıştı."Allah razı olsun!" duasını tekrarlayıp duruyordu.

Çocukların heyecanı görülmeye değerdi. Her gün evin önüne geliyor, okula ne zaman gideceklerini soruyorlardı. O da iki çocuğu okula götürüp kabul edilmelerini heyecan ve merakla bekliyordu.

Feride, elini kaldırarak iki parmağını gösterdi ve iki elini birleştirerek sağ kulağına yaslarken başını da sağa eğdi. Evet, evet olmuştu işte; bu defa kolay anlatmıştı. İki gün sonra okula gideceğini öğrenen çocuklar saf bir mutlulukla sekerek evlerinin yolunu tuttu. Ertesi gün yine geldiler. Öbür gün yine...

Kız evde anneye yardımcı oluyordu. Annenin üç yaşında felçli bir erkek çocuğu daha vardı. Onun da işi zor görünüyordu. Eğitimsiz bir kadındı ama beş çocuğa gayet iyi bakıyor, evi ile ilgileniyordu. Bu haliyle çevrede olumlu bir intiba bırakmaktaydı. Hâlbuki o çocukların üvey annesiydi.

Feride bunu öğrendiğinde kalbinde ince bir sızı hissetmişti. İki çocuğun yatılı bir okula gitmesinin anne için de iyi olacağı kanaatine vardı. Allah'tan bu işin hayırla sonuçlanmasını niyaz etti.

Beklenen gün gelip çatmıştı işte. Çocuklara sabah saat 10.00'da gideceklerini söylemişti ama onlar saat 8.00'de kapıya dayanmıştı bile. Anne onları tertemiz giydirmiş, saçlar taranmış, kokular sürülmüştü.

Cemal Bey arabayı çalıştırdığında arka koltukta oturan iki çocuğun neşe içinde kıpırdamaları onu çok duygulandırmıştı. Yola çıktıktan kısa bir süre sonra omuzuna dokunarak yolun yakınlarında görünen büyük binaları işaret ederek "Orası mı?" diye durmadan soruyorlardı.

İşitme engelliler okulu yemyeşil bir yamaçtaydı. Okula vardıklarında öğretmen ve idareciler tarafından gayet sıcak karşılandılar. İki çocuk biraz ürkeklik ve tedirginlik yaşasalar da kısa süre sonra ortama ayak uydurdular. Okulda bulunanlar, onu çocukların annesi sanmıştı.

Müdüre Hanım eşliğinde sınıfları, yatakhaneyi, yemekhaneyi gezdiler. Çocukların en çok ilgisini çeken yer ders görülen sınıflardı. Bir ara sınıf köşesindeki panoda asılı Türk bayrağını gören Nura ısrarla bayrağı istedi. Müdüre Hanım onu kırmadı ve ona bayrağı verdi. Çok mutlu olmuştu Nura.

İsa ise biraz tedirgindi, ilk defa bir okula gelmenin onda nasıl hisler uyandırdığını tahmin edebiliyordu Feride.

Cemal Bey idari bölümde kalmış, kayıt işleriyle ilgilenmişti. Bir sorun çıkmadan bu işi de halletmiş olmanın verdiği huzurla okuldan ayrılmak isteyen Feride ve eşi, Müdür Bey'in ısrarla öğle yemeğine kalmalarını istemesi üzerine orada kaldılar. Her biri "sessiz bir dünya" olan çocuklarla beraber yemek yediler.

Artık ayrılık vakti gelmişti. İsa ve Nura ile kucaklaşarak ayrıldılar. Arabaya bindiklerinde kendilerini çok mutlu ve huzurlu hissettiler. "Denizyıldızlarını" olması gereken yere bırakmışlardı. Otomobilleri sanki kanatlanmış gibiydi. Göz açıp kapayınca dek evlerine ulaştılar. İki engelli çocuğun, hayatlarını idame ettirecek bilgi ve beceriye ulaşacaklarına olan inancı kuvvetlenen Feride, sahile vurmuş; denize kavuşmak için bir el bekleyen nice "denizyıldızları" olduğunu düşünüyordu.

AHH ÇOCUKLUĞUM

Ali AĞIR

Her sabah güneşin bir busesiyle,
Uyanırdım güne, horoz sesiyle,
Can suyuyla yüreğimi yıkardım.
Ahh çocukluğum!

Dönüp de bakmazdım servet dağına,
Çıkmazdım, girdiysem sevgi bağına,
Yalnızlığı, gölgem ile yakardım.
Ahh çocukluğum!

Kirden uzak, tertemizdi duygular,
Bir meçhulde sürgündeydi kaygılar,
Yarınlara mutluluğu ekardım.
Ahh çocukluğum!

Yirmi gün sürerdi kışın seferi,
Gönlüme düşerdi kar taneleri,
Penceremden uzaklara bakardım.
Ahh çocukluğum!

Hayallerim ellerimden tutardı,
Dakikalar, saatleri yutardı,
Vadileri kirpiğimle dikerdim.
Ahh çocukluğum!

Kim demiş, kanatsız uçulmaz diye,
Gölleri taşırdı yırtık şemsiye,
Kayaları köklerinden sökerdim.
Ahh çocukluğum!

Sorular sorardım kelebeklere,
Türküler söylerdim tüm çiçeklere,
Burcu burcu huzur, neşe kokardım.
Ahh çocukluğum!

Salıncak kurardım gökkuşağına,
Hayrandım, dağların ak duvağına,
Zirvelere koşu koşu çıkardım.
Ahh çocukluğum!

Merhamet, gönlümüm ilk durağıydı,
Çocukluk, ömrün en güzel çağıydı,
Çocuktum... Oyundan nasıl bıkarımdı?
Ahh çocukluğum!

Tahta kılıcımla, kamış atımla,
Dünyaya hükmeden saltanatımla,
Zalimlerin tepesine çökerdim.
Ahh çocukluğum!

Yağmur yağdığında toprak kokusu,
Kırlarda karanfil, zambak kokusu...
Nefes nefes hep içime çekerdim.
Ahh çocukluğum!

Gizliydi kâinat narçiçeğinde,
Bahçeler, şeftali çekirdeğinde...
Bulut olur damlaları dökerdim.
Ahh çocukluğum!

Nisan geceleri serinliğinde,
Rüyaların dipsiz derinliğinde,
Diyarlardan diyarlara akardım.
Ahh çocukluğum!

Meşe dolu yaylalarda gezerdim,
Ardıçların beliğini çözerdim,
Heyecandan taştan taş sekerdim.
Ahh çocukluğum!

Gamzemi okşarken güneş ışığı,
Açılırdı sırlarımın sandığı,
Gören olur diye nasıl korkardım.
Ahh çocukluğum!

Aydınlık çekilip ışık solunca,
Karanlık çöküp de gece olunca,
Gökyüzüne yıldızları takardım.
Ahh çocukluğum!

Umutları yüreğimde taşırken,
Dolunay benimle fısıldaşırken,
Zamanın alnına iz bırakırdım.
Ahh çocukluğum!

VAR

Fatma Arıkan

Ana yüreğinin derinde özde
Demiri eriten bir nidası var
Elem dolu olan dünyaca sözde
Sevgiyi yürüten bir gedası var

Gerçek sevgi odur koca dünyada
Bitmeyen sevdadır onca gün ve de
Ölünceye kadar onca evlada
Her gün şükür eden bir sedası var

Hüznü sevgisiyle yok eden odur
Büyük aşkla huzur çok eden odur
Sevgiyi saygıyı hak eden odur
Cennet müjdeleyen bir Hüdâ'sı var

Değişik duygular arama onda
Sadece sevgiyi tutuyor canda
Bu dün de böyleydi böyle bu günde
Ölümsüz sözlerin bin cüdası var

Varlık kıymetini bilmezse özün
Gözünü kapatsa sarar bir hüznün
Annenin kalbini kırmasın sözün
Azim gayret sonsuz bir vedası var

KÜLTÜR VE KİMLİK

Mehmet MEMDOĞLU

Herkesi, kendisinin diğer bir görüntüsü olarak algılayabileceği bir medeniyet ve insan algısına ihtiyacı yok mu dünyamızın? Kimseyi hor ve hakir görmeden, yaratılmış olanı sevmekten geçen bir medeniyet aksından söz etmek gerekir. Ölümü değil, hayatın akmakta olan akordunda hayatı ve sevgiyi tercih etme seçeneğini tercih edecek varlık insandır.

Geçmişin kayıp yılları içinde görmek istediğimiz tüm güzellikleri geri getirmek mümkün olmayabilir ancak elimizde olan ve bize gerçekliği dayatan şey, insan olmanın gereklerine uygun; kendi kültür dünyamıza ait bir medeniyet algısının yeniden canlandırılmasına duyulan temel gereksinim olsa gerek.

Kültür, bir milletin geçmişini geleceğine bağlayan toplumsal bir köprüdür. İnsanlığın varoluşundan günümüze, kültür köprülerini muhafaza eden toplumlar hayatîyetlerine devam edebilmişlerdir. Bir toplum için kaybolan her kültür, yitik bir hazinedir. Günümüz modern yaşamı, toplumu geçmişinden ve kültüründen uzaklaştırmakta, gençliğimizi geçmişine ve kültürüne yabancılaştırmakta, hafızaları adeta formatlamaktadır.

Geçmiş ile kültür ve gönül bağlarını koparmış bir toplum, başkaları tarafından kolayca kontrol edilebilir. Kültür bir toplumun hafızasıdır, kimliğidir. Fert ve toplum olarak, toplumsal hafızayı oluşturan kültürümüzü öğrenmeli ve korumalıyız. Toplumsal ve kültürel kimliğin oluşmasında aidiyet duygusuyla birlikte törenler, gelenek ve görenekler önemli bir yer tutmaktadır. Haliyle bizden sonraki kuşaklara, geçmişimizden bize aktarılan kültür mirasını anlatmalı ve aktarmalıyız. Ülkemiz ve milletimizin birliği için, belleğimizi oluşturan kültürel mirasımızın kaybolmaması için gayret göstermeliyiz. Hafızasını kaybetmiş bir toplum, kısa bir zamanda kimliğini de kaybetmeye mahkûmdur.

Yıllardır tarihimize, kültürümüze ve kimliğimize kendi pencereğimizden değil de kendimizi nesnel olarak göreceğimiz, Batı'nın

istediği pencereden bakar dururuz. Bu da toplumumuzun büyük bir kesiminin kendisinden utanç duyarak Batı hayranı olmasıyla sonuçlanmıştır. Bu sonucu tamamen Batı'ya bağlamak elbette doğru değildir. Batı'nın bunda rolü ve payı büyük olsa da bize dayattıklarını reddetmeyip kabul eden toplumumuzun da sorumluluğu ve vebali vardır. Yapılacak şey, dünyaya kendi kültürümüz ile inşa edeceğimiz medeniyet evinin penceresinden bakmak olmalıdır.

Toplumun kendisine ait kültür dairesindeki yaşam ve davranışları ancak o kültüre mensup olanlar tarafından anlaşılabilir. O kültüre yabancı bir fert için toplumun bazı davranışlarının yadırgayıcı olduğu haller olabilir. "İnsan, hazır bulunduğu kültür ortamına ister istemez uyum sağlar. Fakat o kültür, o insanın hayat telakkisi ile çatışmaya başlamışsa, o takdirde değiştirilecek olan kültürdür. Çünkü insan, belli bir kültüre uyum sağlasın diye değil fakat kültür o insanın belirli ihtiyaçlarını karşılansın diye mevcuttur. Kültür, insanların hayat anlayışlarının ürünüdür. Amaç her halükarda hazır bulduğumuz kültür ortamına kendimizden fedakârlık yaparak uyum sağlamak değil fakat anlayışımızın maddi tezahürü mahiyetinde olan kültürü dış dünyaya yansıtılma noktasında odaklaşır."*

Yitip gitmiş, tarih olmuş, geri çağrılması mümkün olmayan hatıraların barındırdığı duygularla örülmüş hissiyatın tüm renkli dokunuşlarını canlandırmak mümkün olabilse o hayat iksiri olarak nitelendirilebilecek damarları kültür mirasıyla canlandırabilseydik; işte o cezbe halinden yansımakta olan efsunlu dünyanın nabız atışlarını hissedebilirdik belki de?

Büyülenmiş bir ruh şaşkınlığı içinde, zamanın bize getirip bıraktığı geçmişin mirasıyla kültürümüzün ve medeniyetimizin tadına varmak, o emsalsiz mirasın bir parçasına dönüşmek "Hayal âleminden" ibaret olmasa gerek.

* R.Özdenören, *Yumurtayı Hangi Ucundan Kırmalı, İz Yayıncılık, İstanbul, 1999.*

GEÇMİŞ GÜNLER MATİNESİ-4

Tayyib ATMACA

Yokluk denizinde kulaç vurdun ama beceremedin insan denizinde yüzmeyi.

İki elinde bir omzundaki yükü, ter atarak otobüs beklerken Taksim'deki o malum otelin fitnes salonunda ensesi kalın, göbeği dizkapaklarında ve yanlarında "yavru"larla ter atanlara gülümseyerek tebessüm ettin, el kol hareketleri ile bir şeyler anlatmaya çalıştın. Kime ne söyleyebildin? Hangi çarkın dişlisini bozdun?

Otobüslerde yer verdiğin genç kızlar kendilerine yeşillendiğini sandılar. Yaptığın insanlığın enayilik olarak geri döndüğünü gördüğün halde huyundan vazgeçmedin.

Her ayakta giden bayan sırtında gidiyormuş gibi tedirgin olup kendi yerini verdiğin gibi başkalarından da yer rica ettin. Ne geçti eline? Kocaman bir hiçbir yarı sıra "Enayilik Berati" bile alamadın!

İçi boş mu dolu mu olduğuna bakmadan söze inandın; evkaftaki memuriyeti bırakıp geldin de ne oldu? Arkadaşın da İstanbul'u fethetmeye gelmişti. Sana bir araba vereceklerdi, elinin altına beş on adam... Burada bir ev alacaktın, bir araban olacaktı. Caktıları, çıktıları uzatmanın bir anlamı yoktu.

Yakarı vakitlerini Sultanahmet'te, Süleymaniye'de Şehzadepaşa'da ya da Yeni Camii'de değerlendirdin. Üsküdar'a gittin, Harem'e doğru yürüdün. İstanbul'u seyrettin. Derin bir iç geçirdin, hayallerin akıp gitti sulara. Ara sıra Kadıköy'e gittin; beş yaşında, parmakları darbuka çalmaktan morarmış çocukla karşılaştın. İstanbul mu sen mi içini boğaza kustun, bilemedin.

Ne zaman yatsıdan sonra Laleli'den geçmeye çalıştıysan korktukların başına geldi ve canını zor kurtardın.

Gülhane'ye uğrayıp ceviz ağaçlarını kolaçan ettin; oysaki derdin ceviz ağaçları değildi.

'Gelmişken göreyim!' de değildi.

Cağaloğlu yokuşundan çıkarken kalbinin duracağı zamanlar oldu.

Sepetle getirdiğin süte bir müşteri bulamadın. Sepeti kaptırmadan, sütünü bozmadan dolaştın.

Getirdiğin umutlarını da beraberinde götürdün.

Kendine dayanmakla sınanacakmışsın, dayandın ve sınıdın. Hiç kimseye -hatta bana bile- mihnet duymadan İstanbul sürgününü tamamladın ve çekip gittin kendinden uzaklara.

Hey sevgili dost, kendine döndün mü?

-Kentimdeyim.

19.05.2004 Sa: 01.17

Misafirlerini gönderdin. Kendinle baş başa kaldın.

Uyku, kirpiklerine asılmaya başladı.

Gece vardiyasındasın ve türküler, kulaklarından kalbine; kalbindeki kuşun çığlıkları, parmaklarından beyaz ekrana dökülüyor.

Birazdan gözlerin kızarmaya başlayacak. Bu gece 'bendensin' git uyu.

Bak bütün samimiyetimle söylüyorum, git uyu.

Bu gece bendensin diyorum, anlamıyor musun?

Bak mazeretin de var, sağlığın bozulacak, hastasın.

Seni denemiyorum, tamam mesaiye riayet ediyorsun, kaytardığın olmadı. Ne anlanmaz insansın?

Çekip gitsen kendine saygısızlık edeceğini sanıyorsun değil mi?

Korkma düşüme kimse gelmez, kimseye koparttırmam diktiğin çiçekleri. Söz olsun paketten kalan sigaraları ben içerim, kaldığın yerden yazmaya devam ederim. Hem gözlerim henüz uykuya silah çatmadı. Amirinsem emrediyorum, git yat!

*“Müneccimle muvakkit ne bilir şeb-i yeldayı
Mübtela-yı gama sor ki geceler kaç saattir” 1*

Ben de boşuna kafa patlatıyorum. Rahatsız olduğun bile bile mesaiye devam ederek gözlerine zulmetmeden dolayı savunmanı istiyorum.

Suçum sabittir, arz ederim.
22.05.2004 Sa: 01.01

- Efendim, ben geldim.
- Yalnız sen mi?
- Evet.
- Ne getirdin?
- Kendimi dedim ya!
- Hâlâ kendinde değilsin!
- Anlamadım.
- Anlamak istiyor musun?
- Neyi?
- Nedirciği!
- Nedircik de ne?
- Dışarı çık, tekrar gel!
- Geldim efendim.
- Kendinle geldin değil mi?
- Yanımda birisi mi var?
- Sence?
- Bence yok.
- Bence var.
- Efendim, sizi rahatsız etmek istemezdim.
- Rahatsız olmuş gibi mi görünüyorum?
- Ne bileyim, cezamı öğrenerek rahatlamak istemiştim de.
- Rahat değil misin?
- Hani savunmamı yeterli bulmayabilirsiniz diye aklima gelmişti de.
- Sen yeterli görüyor musun?
- Bence yeterli?
- Bence değil.
- Sabit suçun gerekçesi olmaz!
- Bu sefer uyarmış olayım.
- Olmaz efendim.
- Bilerek mi suç işledin?
- Evet efendim.

- Hayır, ne yaptığını bilmeyecek kadar rahatsızdın.
- Hayır efendim, ne yaptığımı bilmeyecek kadar kendimin dışına çıkmadım.
- Ben kendinde değilsin diyorum, sen kendinin dışına çıkmadığından bahsediyorsun.
- Aklınla zorun mu var?
- Hayır efendim, aklımla sorunlu değilim.
- İllaki ceza almak zorunda mısınız?
- Lütfen efendim, beni mutlandırırsınız!
- Günah benden gitti, vereceğim cezaya razı mısınız?
- Şeref duyarım efendim.
- Yarım saat gözlerini kırpmadan gözlerime bakacaksın?
- Efendim yapmayın, iki dakika ancak dayanabilirim.
- Hani şeref duyardın, duy bakalım.
- Efendim lütfen, bana acıyın; iki dakika gözlerinize bakacak kadar nefesim ya var ya yok.
- Git, nefesini topla gel!
- Efendim, ikinci kırkımı çıkardım; kalp genci yaşlıyı dinlemiyor.
- İyi ya birdenbire ölmek güzel değil mi?
- Efendim, her gün bir dakika baksam!
- Mesai saatleri içinde mi?
- Hafta sonları dinlenmiş olurum.
- Bulduk yitirmezsek!
- İnşallah yitirmezsiniz efendim.
- Ne zaman başlayayım?
- Sizce mahsuru yoksa pazartesi olsun mu?
- Olsun efendim.
- Müsaade eder misiniz?
- Pardon suçunuz neydi?
- Sabitti efendim.

23.05.2004 Sa: 01.23

1. İlhan Gazi Çığsar'ın aklında muhafaza ettiği Sabit'in dizeleri

OKUMALAR/İM

Şener ÖKTEM

Veysel Altuntaş “Adına Romanlar” eserinde, Attar’dan alıntıladığı “Aramızda gizli saklı, kimsenin bilmediği bir yol var.” sözüyle daha ilk sayfalarda gizemli bir yolculuğa çıkacağımızın işaretlerini verir. “Adına Romanlar” 2021’de İz Yayıncılıktan çıkan kısa bir roman, uzun öykü de diyebileceğimiz bir novella örneği.

Gizemli bir yaratık insan. Gerek hayat dediğimiz dünyası gerekse ‘ne’liği, ‘nasıl’lığı bize kapalı olan ölümünün sırlı hâlleriyle efsunlu bir gizemin yol- daşdır insan. Düşünür, hayal kurar ve döker içini satırlara. Satır aralarında aslında söylenmek istenen. Aşkınlık hâli kolay dökülemez çünkü kelimele- re. Arayacaksın, yorulacaksın, çözeceksin veya çözdüğünü sanacaksın sırrı... O sır ki ele vermez öyle kolayca kendini. Detaydır o. Kimi döner, bakar geçer öylesine işte. Kimi de döner bakar, yine bakar ve görür güzelliği. Kimine gereksiz bir ayrıntı, komik... Kimine sancılı, acı... İşte orada başlar anlam arayışı. Varlığı anlamlandıran o bakıştır ki onda görür hem somut hem soyut olanı.

Eseri için: “Hayatın gizeminin bir parçası bu roman.” diyor Veysel Altuntaş. “Hayatın gizemlerle dolu olduğuna şüphe yok. Hatta hayat dediğimiz, tüm gizemlerin toplamı değil midir zaten? İnsanın dünyaya gelişi, birini sevmesi, ölmesi... Her şey bir muammadan ibaret sanki. Oysa her şeyi biliyormuş gibi yaşamayı ne de çok seviyoruz.”

Hacmi küçük olsa da zorlu bir eserle karşılaşacağımız bellidir. Bazı eserleri öyle bir okuyuşta bir köşeye atamazsınız. Postmodern eserlerin özelliğidir bu. Tanpınar’ın Saatleri Ayarlama Enstitüsü’nü, Oğuz Atay’ın Tutunamayanlar’ını, Ali Necip Erdoğan’ın öykülerini sıradan bir metin olarak okuyamazsınız. Bu eser de öyle, dönüp dönüp okunacak bir romanla karşı karşıyayız. Her satırı ince ince dokuyarak, emek vererek, iki buçuk yılda kaleme almış Veysel Altuntaş.

Yaşamak Sandığım adlı ilk hikâye kitabından sonra Adına Romanlar, Veysel Altuntaş’ın ikinci eseri. Ön kapak, beyaz zemin üzerine tek tabanca ve namludan çıkan lâleyle resmedilmiş. Hikâyeden vazgeçmiyor yazar, ona göre her romanın bir hikâyesi vardır çünkü. Eser, Adına Romanlar Yazdım ile Beyitlerde Aradım Seni adlı iki ana bölümden oluşuyor.

Veysel Altuntaş, “Adına Romanlar” kitabında: “Eğer aşağıda okuyacaklarınız gerçek bir yaşamdan alınmış ise bu dünyanın gizemlerle dolu hayatlar barındırdığını, her insanın aslında içinde başka dünyalar barındırdığını ve insanın aşkın bir varlık olduğunu bir kez daha görmüş olacaksınız.” diyerek üst kurmacayla giriş yapıyor romanına. Merakla okumaya başlıyoruz.

Büyükbabasından kalan bir defterin kaybolup gitmesini istemeyen bir akademisyen ile bir savcının yolları kesişir romanda. Savcı, intiharı çözmeye çalışırken biz de dedektif titizliğiyle bir edebiyatçının veya edebiyatın romanının “nasıl yazılır”ının ipuçlarını takip ederiz. Fizik ve ötesi, yani edebiyat. Yazarın savcıyı seçmesi, olaya farklı açılardan bakmak için kolaylık sağlıyor. Polisiye tadı verip merak uandırıyor. Edebiyatın kendini işliyor adeta.

Hikâye, bir edebiyat profesörü olan Ali Göçer’in ölümü üzerinden ilerliyor. Söz konusu olan edebiyatçı olunca maddi bir ölüm değildir bazen mevzu. Yazmayı bırakmak, yok sayılmak, unutulmak da ölümüdür yazarın. Eserin can alıcı kısmı bu olmalı. Ölümle arasırlık bölümünde yazar, okuyucuya bir bakıma “Bir de buradan oku bakalım.” der gibi Oğuz Atay’ın “Korkuyu Beklerken” hikâyesine gönderme yapar. Romanda geçen bazı gerçek isimlerde olduğu gibi burada da araştırmaya yönlendirir yazar bizi. Mektup, önemli yer tutar her iki hikâyede de. “Bu mektup göklerden geliyor olamazdı ya!”

“Öldükten sonra tanınır olmak... Beni şimdi bilmelerini isterdim.” Burası önemli. Birçok şair, yazarımızı öldükten sonra kıymetlen-

diririz. Kaldı ki yaşarken kıymet bilinmek isterler. Kitap biraz da bunu anlatıyor. Yalnızlaştırılmış, kalemini kırmış, küsmüş nice şair yazar vardır aramızda. Tanpınar'ın şikâyeti gibi: "Sükût Suikastı".

Yazarın, müntehir edebiyatçının dilinden zirvedeyken söyledikleri de manidardır: "Şimdi ölürsen bir ölüm değil bir kurtuluş olacak bu. Şimdi ölürsen bir ad bırakacaksın bu dünyaya, tüm insanların gıpta ile bakacağı. Çocuklarının kurtuluşu olacak, ailenin gururlanacağı bir ad."

"Ali Göçer üniversitede bir edebiyat hocası. Eşi ise lisede fizik öğretmeni olarak görev yapıyor. Kurguyla gerçekliğin buluşması gibi." Fizik ve edebiyat, somut ve soyut, doğal ve mistik; çelişkili görünen çağrışımlar gibi. Çocuklarının isimleri de bize Nedim'den bir şeyler fısıldıyor. Kızı Süreyyâ, oğlu İkbâl. "Süreyyâ menziline mihr-i âlem-tâbzann etsin / Gören mektûb-ikbâlindeki mühr ile imzâyı."

Gerçeklikle okuyucunun muhayyilesinde oluşturulacak bir kurgunun bağı kurarak tefekküre yönlendiriyor Veysel Altuntaş. Kırım'da bazı ağaçların gölgesine Balta Tıymez denildiğini öğreniyoruz. İncir, ceviz ve sadece belirli zamanlarda uç yaprağını döken çınar ağacı üzerinden "ağaç kültürü"ne yapılan vurgu bize doğu mitolojisini hatırlatıyor. Buraya Savcı'nın siyah renkli, üzerinde üç nokta bulunan, ilk not olarak: "Tüm âlem bir noktanın içindedir." sözünü yazdığı not defterini de iliştiirelim. "Sadece şunu hissediyorum o güzel yapraklarına bakınca / Doğumum / Yaşamım / Ölümüm."

Sadece mektup değil; şiir, öykü, anı, günlük gibi farklı türleri romanında araç olarak kullanıyor Veysel Altuntaş. Bir geçişkenlik değil onunki, iççelik diyebiliriz. Didaktik unsurlar göze çarpsa da yazar, dilin inceliklerini o kadar güzel kullanmış ve şiirsel anlatımıyla satırlarına öyle bir yedirmiş ki tadımlık diye bakıyorsunuz öğretici metinlere. Belki bir edebiyat dersinde öğrencilere yararlı olur düşüncesi taşıyor olabilir hüsnü zannıyla yaklaşımlarımız da.

Yalnızlık temasına da vurgular önemli yer tutar eserinde. Kutsanmış bir yalnızlıktan ziyade modern kent sel yaşamın yalnızlaştırdığı fiziki kalabalıklar içinde içsel deruni bir yolculuğun asi duruşu gibi. "Yalnızlı-

ğımı sokakla paylaşıyorum. Herkes benden bir parça yalnızlık taşıyor evlerine. Herkes bana yardım ediyor. Tekinsiz kötülüklerle dolu karanlık sokakları arşınlayan her kişi, benim evimin önünden evlerine küçük adımlar atan her kişi, benim yalnızlığımı götürüyor ve benden birer parça götürüyorlar evlerine."

Yazar, romanın nasıl yazıldığı ve nasıl okumamız gerektiği hususunda bize ipuçları vermekten çekinmez. Birkaç örnek verelim. "İmgelere başvurma, alegorik hatta sembolik anlatım da edebiyatçıların sıklıkla başvurduğu kullanımdır.", "Olağan kurgunun bir yerinde şaşkırtıcı cümle kurar, böyle yaparak hem güzel kurgusunun akışına kendini kaptırmış okuyucuyu uyandırır hem de buradayım der. Zeki okuyucu bu mesajı alır, özümser ve okumaya devam eder.", "Romanın genel kurgusuyla, konusuyla alakasız pasajlar vardı. Sanki kendi kendine konuşuyormuş gibiydi. Bilinç akışı tekniği."

Tabii ki bir de aşk var romanımızda: "Tüm bentlerde, beyitlerde, mısralarda seni arayacağım. Bulduğum her ipucu beni sana yaklaştıracak eminim. Seni tanıyacağım. Seni bana göndereni bulacağım. Değil mi ki şiir sözün en hası. Değil mi ki sen hayatımın tam ortasına gelmiş ve tüm hayatımı değiştiren o muhteşem, o destansı yazı."

Romanın sonlarına geldiğimizde sitemkâr bir dille ifade ettiği hüznüne ortak eder okuyucuyu Veysel Altuntaş. "Kimseye bir şey anlatamamanın yanında romanımda anlattığım her şeyin aslında ölümünden bahsediyor oluşunu kimseye izah edememek ne kötü."

Kendine münhasır özellikleriyle ilk diyebileceğim, edebiyatın ve edebiyatçının romanını keyifle bizlere okuttuğu için teşekkür ediyoruz Veysel Altuntaş'a. "Adına Romanlar"ın son bölümündeki muhayyilemizi diri tutarak tefekküre davet eden dizelerle bitirelim yazımızı.

"Ölümü düşünüyorum.

O halde öleceğim. Bir gün. O gün güzel bir gün olacak benim için."

GECEYİ SAYIKLAYAN YELKOVAN

Akif DUT

gölümseyen adımlarla dokun şehrin yamaçlarına
yürü, aydınlansın yol, açılsın gökyüzü
kuşlar kanat kanat baharı getirirken
gözlerin kavuşmayı müjdeleyen bakışları kuşansın

özlemin ateşinde kavrulan bir yürek eşliğinde
yağmur kokan iklime dönüşsün bütün renkler
şehrin eski yakasında yankılanırken sesin
her adımda çoğalsın sıla kokan hevesler

şadırvandan süzülen suyun yankısında yıkasın
durgun sesini yorgun saat kulesi
tükenerek geçmekse zamanın marifeti
vakit gözlerinin karanlığından yalnızlığımıza aksın

iyi adamlar yüreğiyle kuşatırken şehrin meydanını
her vuruşta geceyi sayıklasın yelkovan
ağır adımlarla gecenin düşünden çıkarken akrep
sabah aydınlığında söylensin vuslat türküsü

şiir mısra mısra dönüşürken bir nehre
yüreği mümbit adamlar usulca girsinler şehre

SEYR-İ ÂLEM KÖŞESİ

Fatma SÜMER

Kahraman Şehrin Kahramanı

Öyle anlar vardır ki insanın yüreği göğsüne sığmaz. Aldığı nefes yeterli gelmez. Ne yaşayabilir ne de ölebilir... Ruhunda kopan fırtınaları anlatmaya kelimeler yeterli gelmez.

İşte öyle anlardan biriydi geçtiğimiz günler benim için. İnsanlık tarihinde benzeri az görülmüş bir felaket yaşadı ülkem. Öyle dehşetli bir sarsıntı ki sadece bedenleri değil, ruhları, duyguları, hayatları, hayalleri ve dahası şehirleri enkaz altında bıraktı. Ülkenin nerdeyse on bir şehrini içine alan bir bölümü harabeye döndü. Binlerce canımız enkaza gömüldü. Şehirler yok oldu âdeta. Yüzyılların izlerini bu güne taşımış tarih, medeniyetler, kültürler, canlısıyla cansızıyla doğa, hayatlar, hayaller, anılar... Her ne varsa bir dakikada yok oldu.

Gidip görmek nasip olan şehirlerden biriydi Kahramanmaraş. Tanıdığımız eş, dost, arkadaş da vardı bu elim felaketin yaşandığı geniş coğrafyada. Canlı cansız bütün varlıklara merhamet gösteren bir format atmış Rabbim bizim yazılımlımıza. İnsan her türlü varlığın kaybına üzüyor fitratı gereği. Ancak bu bölgeyi görmüş tanımış, o bölgede bildiği tanıdığı olan biri olarak bir kat daha fazla içi yanıyor insanın.

Yaşanan felaketin merkez üssü olan, kadim şehir Maraş... Milli Mücadelede gösterdiği çaba ve kahramanlık, gurur verici bir not olarak geçmiş tarih sayfalarına. Elbette bu mücadeleyi gerçekleştiren ve öncülük yapan kahramanlar da var. Bunların ilklerinden olan Sütçü İmam Türbesi'nden bahsetmek istiyorum sizlere. Öncelikle "Sütçü İmam kimdir?" sorusuna kısa bir cevap verelim derseniz.

Sütçü İmam 1872 yılında Maraş'ın Bektutiye Mahallesi'nde doğmuştur. Güzel Kur'an okumasından dolayı zaman zaman gönüllü imamlık görevi yapmakla birlikte ismi bir sıfat değil, o dönemde bölgede yaygın olarak erkek çocuklarına koyulan kendi ismidir.

Vatanımızın varlık yokluk mücadelesi verdiği gündür. Maraş önce İngilizler sonra Fransızlar tarafından işgal edilmiştir. Düşman, sadece topraklarımıza değil inanç ve ahlakî değerlerimize de saldırmaktadır. Fransız askerinin sokakta yürüyen kadınların örtülerini açmaya çalışmaları üzerine, Sütçü İmam silahını alıp kadınlara rahatsızlık veren askerleri vurmuştur. Sütçü İmam'ın herkesin can ve mal derdine düştüğü bir dönemde; canını hiçe sayarak başörtüsüne, namusa uzanan ellere attığı kurşun, yalnız Maraş'ta değil Anadolu'da da direnişin fitilini ateşlemiştir.

Dini ve milli değerlere olan bu hassasiyeti yüz yılı aşkın süredir bu vatanın evlatlarına örnek olmuştur.

Maraş direniş adına sıkılan bu kurşunun ardından 104 gün sonra işgalden kurtulmuştur. Sütçü İmam'a bu mücadelede gösterdiği cesareten dolayı belediyede görev verilmiştir. Kaledeki topu idare etmek de görevleri arasındadır. Abdülmecid'in halife ilan edilmesinden sonra yapılan top atışları sırasında ağır yaralanmış, yapılan tedaviye cevap veremeyerek 25 Kasım 1922 tarihinde vefat etmiştir. Cenazesi Bektutiye Camii mezarlığına defnedilmiş, kabri 1982 yılında türbe haline getirilmiştir. Bektutiye Camii'nin günümüze kadar ulaşan kitabesinden 1500 yıllarının başlarında yapıldığı anlaşılıyor. 1870'lerde yapılan minareyle birlikte bahçesine dikilen ve zamanla devasa boyuta ulaşan çınar ağacından dolayı Çınarlı Camii olarak da biliniyor.

Biz de Maraş'a kadar gitmişken böyle bir şahsiyetin, hiç değilse kabrini ziyaret etmek ve duada bulunmak bir borçtur diye düşündük.

Ulu Cami'yi ziyaretimizin ardından buram buram tarih kokan medrese, cami ve farklı yapılarla donanmış caddeden kuzeye doğru yürürken türbenin tabelası karşıladı bizi. Sağa doğru dar ve yamaç sokaktan yüz metre kadar içeri yürüdüğümüzde sol tarafta mütevazı bir bahçede bizi selam-

lıyordu, kahraman şahsiyet Sütçü İmam'ın Türbesi.

Evet, küçük çiçek ve ağaçlarla yeşillendirilmiş mütevazı bir bahçe... Türbe bahçenin ortasında, kubbeli bir yapıda inşa edilmiş. Cepheleri, üst kısımları oval, ferforje işlemeli demirlerle kapatılmış; oldukça sade kabir, bu yapının ortasında, siyah mermerden yapılmış. Türbenin hemen önünde kahramanı tanıtan ve direnişe öncülük ettiği olayı anlatan iki kitabe bulunuyor.

Mâaile kahraman zâtı, dönemi, yaşanan hadiseyi hatırlayıp üzerinde tefekkür edip üzerimize düşen nasihatleri alarak duamızı ettik kahramanımız için. Evet, duamızı zât için ettik. Yani türbeden talepte bulunmadık, yüzü suyu hürmetine dua talep etmedik. Merhum için duâda bulunduk. Ardından, zâtı haziresinde misafir eden Bektutiye Camii'ni de ziyaret ederek tarihi mimarisine şahitlik edip manevi ikliminde huzur veren dakikalar geçirdik.

İlmiyle, ameliyle, cesaretiyle şecaatiyle öncülük etmiş zâtlar unutulup gitmesin, ölümlerinin ardından da örnek ve önder olmaya devam etsinler diye anmak, anlamak, anlatmak gerekli olduğu düşüncesi ve bir vazife bilinciyle ziyaretimizi tamamlıyoruz.

MEDENİYETİMİZİN İNCELİKLERİNDEN

Muhammet Berk GÜLDÜR

Mücellitlik

Batı bilgiyi sever çünkü bilgi bir güçtür onun için. Doğu da ilmi sever ancak ilim doğulu için salt güç veya meşruiyet kaynağı değildir. Batılı bilgiyi köleleştirir. Doğuluysa gerektiğinde ilmin kölesi olur. Hz. Ali'nin "Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum." sözü bunun ispatıdır. Doğu insanının, özellikle Müslümanın, en önemli vasıflarından biri ilme verdiği değerdir. Kişinin ilme verdiği değer, kişiyi değerli yapar hem Allah katında hem de Doğu insanının nezdinde. Bir Müslümanın ilimle değerlenebiliyor olmasının sebebi hiç şüphesiz Kur'an'dır. Zira Kur'an "oku" ile başlamış, kalem övmüş, bütün ilimlerin doğuş noktası olan tefekkürü ibadet olarak kabul etmiştir. İslam, öğrenmeyi başka hiçbir din veya ideolojide olmadığı halde zorunlu kılmıştır. Nitekim Hz. Peygamber (sav) "İlim öğrenmek her Müslüman erkek ve kadına farzdır." buyurmuştur. Bizim medeniyetimiz de bu yüzden ilim medeniyeti, kalem medeniyeti, kitap medeniyetidir.

Toplumumuz Kur'an'ı kutsal kabul ettiğinden kitaba ayrı bir değer yüklemiş, insanımızda kitap okuyana karşı ayrı bir muhabbet hasıl olmuştur. Okumayı bilmenin ve okumanın verdiği imtiyaz Anadolu'da en bariz şekilde görülebilir. Toplumumuzda kitaba ve katibe karşı duyulan saygı ve özlem cehaletin zıddıdır. Zira cehalet sadece bilmemek değil ayrıca bilgiye düşman olmaktır ve bu durum Anadolu'da katiiyen gözlenemez. Büyüklerimiz kitabı o denli sevmişler ki kitapsız eve mezarlık gözüyle bakmışlar.

Doğulu insanın kitaba karşı duyduğu derin sevgi, doğunun ince ruhu ve maharetli elleriyle adeta mecz olmuş ve sanat sevgiyle kucaklaşmış. İşte buradan "mücellitlik" dediğimiz sanat dalı ortaya çıkmıştır. Mücellitlik, sevginin maddeye üstün gelişidir. İnsanı deriden, kainatı topraktan ve hiçbir varlığı yalnızca maddeden ibaret görmeyen mümin feraseti, kitabı da bir kağıt parçasından ibaret görmedi. Kitabı hakikate, ilme, irfana ve hikmete ulaştıran bir araç olarak kabul etti. Doğulu için yazmak asırlar sonrasına bir fidan dikmekti. Kalem,

Cemil Meriç'in tabiriyle: "Karanlıkları devirmek ve aydınlık bir çağın kapılarını açmak için en mükemmel silah okumaksa en çetin savaştı." Kitaplar; bu irfan savaşındaki mücahidlerin ruhlarını asilleştiren, zihinlerini nazikleştiren, üsluplarını ulvileştiren silahları, zırhları, kalkanlarıydı. Sağlam dimağlar, kitapla teçhiz edilenlerdi. Ruh teçhizatının ürünü olan kitap da usta ellere emanet edilir, asırlara meydan okuyan ciltlerle süslenir, bu sanatı icra eden sanatçıya da mücellit denirdi.

Mücellitler, en kolay yıpranıp hasar görebilecek bir ürün olan kitabı öyle maharetle korurlar ki o kitap asırları aşır çağlara sesini duyurabilecek bir hüviyet kazanır. Bir çocuk gibi narin olan kitap zırhlara bürünen bir asker görünümünü alır. Ancak cilt sanatı yalnız bunu amaçlamaz. Hem kitabı korur hem de onu güzelleştirir.

Usta bir işi çok iyi yapan, sanatkar birden çok sanatı yapabileceği bir bakıma; usta sanatkar ise birçok sanatı çok iyi yapan ve bu sanatlardan yeni bir sanat ortaya koyabileceği bir bakıma; mücellitlerimiz de bu "usta sanatkar" kategorisindedir. Zira mücellit; kitabın dışını güzelleştirirken ebru, hat, tezhip gibi birçok sanat dalından da yararlanır. Kendi iç dünyasını kitabın engin deryasına teslim eder, zihni tecesüsü tekemmül ederek kitap kapağının üstünde tezahür eder. Bu yüzden kitap kağıt parçasından, cilt bir deri parçasından ibaret değildir. Bir sevgi, ruh ve kalp ürünüdür o cilt. Bu yüzden ciltli bir kitabı evladını okşar gibi okşayan kitap aşıkları ile mücellitler arasında çok derin bir bağ vardır. Doğu'nun inceliği bir inci gibi işte bu bağda gizlidir. Ancak bu inceliği görmek incelik ister ve bugün ne yazık ki bu inceliği göreceğümüz gözlerin sayısı üzücü bir şekilde azalmakta. Zira yepyeni galaksilerin keşfedildiği bir dünyada bir deniz kaybolmakta: İnsanlık denizi. Beşer, ayağını bataklığa soktu ve insanlık denizine sırt çevirdi. O denizde bir adacık olan inceliğini kaybetti. Beşeri insanlık denizinde gezdiren kayıklardan rezidans yaptılar, gökdelenlerin tepesinden incelik adasını buluruz sandılar.

DİVAN KÖŞESİ

Recep HALİLOĞLU

Der-Vasf-ı Sa'd-âbâd u İstanbul Der-Zımn-ı Medh-i İbrahim Pâşâ

(İstanbul'un, Sadabad'ın Vasıfları ve Dolayısıyla İbrahim Paşa Medhiyesi)

Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Feûlün

Bu şehri-i İstanbul ki bî-misl ü bahâdır Bir sengine yek-pâre 'Acem mülkü fedadır

Bu İstanbul şehri ki değer biçilemeyecek kadar eşsizdir.
/ Onun tek bir taşına Acem yurdu fedadır.

Bir gevher-i yektadır iki bahr arasında Hurşid-i cihan-tâb ile tartılsa sezadır

İki derya arasında öyle eşsiz bir mücevherdir ki / Dün-
yayı aydınlatan güneş ile ölçülse yeri vardır

Bir kânı-ı ni'amdır ki anun gevher-i ikbâl Bir bâğ-ı İremdir ki gülü izz ü ulâdır

Öyle bir nimetler madeni yatağıdır ki onun inci gibi par-
lak geleceği / Bir İrem Bağı'dır ki gülü ulu ve azizdir.

Altında mı üstünde midir cennet-i a'lâ El-hak bu ne halet bu ne hoş âb u havadır

Yüce Cennet üstünde midir altında mıdır? / Gerçekten
onun bu durumu, güzel havası, suyu ne güzeldir.

Her bahçesi bir çemenistân-ı letafet Her gûşesi bir meclis-i pür-feyz ü safadır

Her bahçesi latif bir çimenlik / Her köşesi feyz ve safa
dolu bir meclistir.

İnsâf değildir anı dünyâya değişmek Güzlârların cennete teşbih hatâdır

İnsafa sığmaz onu dünyaya değişmek / Gül bahçelerini
Cennet'e benzetmek hatadır.

Herkes erişir anda muradına anunçün Dergâhları melce-i erbâb-ı recâdır

Herkes onda arzusuna kavuşur / Dergâhları dilek sa-
hiplerinin sığınağıdır.

Kâlâ-yı ma'ârif satılır sûklarında Bâzar-ı hüner ma'den-i 'ilm ü 'ulemâdır

Çok kıymetli irfan kumaşları satılır çarşılarında / Hü-
nerler pazarı âlimler ve ilim yatağıdır.

Camilerinin her biri bir kûh-ı tecelli Ebrû-yı melek andaki mihrâb-ı du'âdır

Camilerinin her biri tecelli dağıdır / Meleklerin kaşları
onda dua mihrabıdır.

Mescidlerinin her biri bir lücce-i envâr Kandilleri meh gibi leb-rîz-i ziyadır

Camilerinin her biri nurlar ummanı / Kandilleri ay gibi
taşacak kadar dolu ziyadır.

Ser-çeşmeleri olmada insâna revan-bahş Germ-âbeleri cana safa cisme şifâdır

Çeşmeleri insana can bahşeder / Sıcacık kaplıca suları
vücuda şifadır.

Hep halkının etvârı pesendîde vü makbul Derler ki biraz dil-beri bî-mihr ü vefadır

Halkının davranışları beğenilmiş ve muteberdir / Derler
ki güzelleri biraz gaddar ve vefasızdır.

Şimdi yapılan 'âlem-i nev-resm-i safânın Evsâfı hele başka kitâb olsa sezadır

Bugünlerde icra edilen yeni safa merasimlerinin / Vasıf-
ları başka bir kitap olsa yeridir.

**Nâmı gibi olmuştur o hem sa'd hem âbâd
İstanbul sermâye-i fahr olsa revadır**

*O namı gibi hem bahtiyar hem de bayındır olmuştur /
Bu İstanbul'un medhinin sermayesi olsa layıktır.*

**Kûhsârları bağları kasrları hep
Gûyâ ki bütün şevk u tarab zevk u safadır**

*Dağları, bağları, sarayları hep / sanki tamamen arzu,
sevinç, zevk ile safadır.*

**İstanbul'un evsâfını mümkün mi beyan hiç
Maksûd heman sadr-ı kerem-kâra du'âdır**

*İstanbul'un vasıflarını açıklamak hiç mümkün mü? /
Gaye, cömert veziriazama duadır.*

**Dâmâd-ı güzîn-i şeh-i zî-şân-ı felek-câh
Fahrü'l-vüzerâ âsaf-ı ferhunde-likâdır**

*O ulu ve şan sahibi Cihan Padişahi'nin güzide damadı /
vezirlerin övüncü, uğurlu vezirdir.*

**Hem-nâm-ı Halil olmağ ile zât-ı şerifi
Ahdinde cihan pür-nî'am-ı cûd u sehâdır**

*Hem namı Halil olmak ile zât-ı şerifi / Söz verdiği
dünya el açıklığı ve cömertlikle doludur*

**Devşirmededir saçdığı ihsanı şeb ü rûz
Pîr-i feleğin anun için kaddi dutadır**

*Onun gece gündüz yaptığı iyilikleri derlemektedir /
Bunun için yaşlı feleğin boyu iki bükülmüştür.*

**Ser-peңsesinin nâmı lîsân-ı kudemâda
Deryâ-yı himem kân-ı kerem bahr-ı 'atadır**

*Eskilerin dilinde onun kudretli elinin namı / İhsanlar
deryası, cömertlik ocağı, lütuf denizidir*

**Endîşesinin künyesi tûmâr-ı nesebde
Nûr ibni süheyl ibni reşad ibni zekâdır**

*Soy ağacında onun düşüncesinin lakabı / Süheyl yıldızın
oğlu nur, dosdoğru yolun oğlu ve zekânın oğludur.*

**Bîm-i ser-i şemşîr-i dırahşan güherinden
Sîmâ-yı ahâli-i sitem kâh-rübâdır**

*Parıldayan kılıcının başındaki korkuyla etrafa yayılan
cevherlerden / Ahalinin yüzündeki sitem kehribardır*

**Hâtem-sıfatâ tab' u dil ü dest-i kerîmin
Deryâ-yı himem kân-ı kerem ebr-i 'atadır**

*Hâtem sıfat olana o cömert elin, gönlü, gücü / İhsanlar
deryası, cömertlik kaynağı, armağan bulutudur.*

**Feyz-i eser-i sâgar-ı dest-i kereminden
Şahs-ı feleğin çehresi yâkut-nümâdır**

*Cömertlik elinin kadehinden ortaya çıkan feyzin eseri /
insanların çehresinde yâkut gibi görünmektedir.*

**Ey sadr-ı keremkâr ki dergâh-i refî'in
Erbâb-ı dile kible-i ümmîd ü recâdır**

*Ey kerem sahibi Sadrazam, ulu dergâhın / Gönül ehline
istek ve ümit makamıdır.*

**Sensin o cihan-sadr felek-pâye ki dâ'im
Dergâhına ikbâl ü şeref perde-güşâdır**

*Sensin daima dünyanın o büyük payeli Sadrazamı /
Dergâhına mutluluk ve şeref perdesi açıcsıdır.*

**İhlâs ile bendendir eyâ sadr-ı keremkâr
Kulluktur onun pişesi dahi neye kadir**

*Ey cömert Sadrazam, samimiyetle kapında kölendir /
köleliktir onun işi ve neye kadirdir*

**Devrinde senin fırka-i erbâb-ı ma'ârif
Âsûde-i cevr-i felek-i bî-ser ü pâdır**

*Senin devrinde maarif sahipleri fırkası / Başsız ve ayak-
sız dünyanın eziyetinden kurtulmuştur.*

**Iydın ola ikbâl ü sa'âdetle mübarek
Günden güne ikbâlin ola gün gibi zahir**

*Bayramın ikbal ve saadetle kutlu olsun / Günden güne
ikbalin güneş gibi açığa çıksın.*

**Sadrında seni eyleye Hak dâ'im ü sabit
Hep 'âlemin etdikleri şimdi bu du'âdır**

*Allah seni sadrazamlığında sabit ve daim eylesin / Şim-
di bütün âlemin ettiği bu duadır.*

**Ey sadr-ı cihanbân ede Hak devletin efzûn
Kim devletin erbâb-ı dile lulf-ı Hudâdır**

*Ey cihanı koruyan Sadrazam, Allah mevkiini, saadetini
ziyade eylesin / Ki senin yönetimin gönül ehline Allah'ın
lütfudur.*

**Ez-cümle Nedîmâ kulun ey âsaf-ı zî-sân
Müstağrak-ı lûtf u kerem ü cûd u 'atadır**

*Özetle, Nedim kulun ey şan sahibi vezir / senin arma-
ğan, lütuf, cömertlik ve ihsanına boğulmuştur.*

GERGEF
EDEBİYAT DERGİSİ

ŞEHİRLER DE ÖLÜRMÜŞ

Şehirler de ölürmüş gördüm
Asi'nin bulanık sularında yıkadılar
Etiyle kemiğiyle, kimliğiyle gömüldü
Titredi Habib-i Neccar
Titredi Toroslar
Ağlamaları karıştı gök gürültüsüne
Üstüne bir avuç toprak atamadım
Bakamadım ölüsüne

Ali Parlak